

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.792

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Sedem žrtev letalske nesreče V treh letih je to že druga letalska katastrofa pri Ljubljani

Ljubljana, 15. julija.

Ljubljansko polje bo zabeležilo današnji datum, 15. julija 1936, v svoji bodoči zgodovini med one tragične dneve, katerim se po strahoti pridružuje le še 12. september 1933. Kakor septembra pred tremi leti, tako se je tudi danes ponesrečilo na Ljubljanskem polju potniško letalo. Žrtev današnje letalske katastrofe je sedem ljudi, pet potnikov in dva letalca. Na Ljubljano, v katere neposredni bližini se je ta nesreča pripetila, se je vlegla mora groze in presunjenosti, ki je zavladala že takoj prvo uro, ko se je ta vest po vsem mestu razširila ter šla z vso naglico od človeka do človeka. Sleherni prebivalec mesta in okolice se je sklonil pred neumljivo veličanstvo smrti, ki je tako kruto zopet zagospodarila nad sedmimi življenji, cvetočimi v polnosti življenja in pred nepojmljivo voljo božjo, ki je tako odločila.

Pred poletom v smrt

Letos je hladno poletje. Neprestano deževje povzroča, da je zrak redno vlažen zemlja nepo-
ešena, kljub solncu, ki od časa do časa pripeka. Ne mine jutro, da se ne bi dvignila nad ljubljanskim poljem vsaj rahla meglica, in davi v ranih urah, je nad Ljubljano, še bolj pa nad bližnjo okolico visela koprena meglice. Šele mnogo pozneje, ko so ruševine ponesrečenega letala že pokrivala nesrečne žrtve, so se oblaki razgrnili ter se je megla razbežala in je posijalo solnce. Tudi nad letališčem je bila rahla megla. Davi okrog petih so izveleki delavci v letalskem hangarju na polje svetlosivo, srebrnolakasto letalo z znamenjem JU-SAP, da bo čez pol ure, kakor vsak poletni dan, zopet odletelo proti Sušaku, noseč tja potnike uživati čare Jadranskega morja in njegove obale. Upravnik civilnega letališča dr. R.ape pregleda potnike: na mestu so: mlad gospod mirnega vedenja, toda očito rado-
mlen nad svežim jutrom in vesele se lepe prijetne vožnje, ki ga čaka. Bil je to mladi ljubljanski odvetnik dr. Adolf Korče. Bili sta tu še dve potnici arednjih let, toda še obe mladostni in sveži, učiteljica Stana Kante in učiteljica Tilka Pivk. Nihče teh treh ni poznal drugega, seznanili so se šele na letališču. Na letališču pa je bil tudi resnejši gospod, ki pa se ni nameraval odpeljati, namreč g. Ivan Orel, knjigovodja pri Sarabonu, ki pa je na letališču spremljal le svojo svakinjo, sestro svoje žene Tilko Pivkovo. Manjkata še dva potnika, namreč Berlinčana dr. Horn in gđc. Brüg-
lacherjeva, ki sta prav tako, kot prvi trije, rezervirala svoja sedeža v letalu. Po telefonskem razgovoru izve potnik, da sta oba Berlinčana za-
spala v hotelu »Union« ter zato zamudila potniški avtobus. Hitro gre avto po nju v Ljubljano in ju čez četrto uro pripelje. Oba Berlinčana, opremljena s kovčgi, vstopita v letalo, ki je sedaj polno. Zasedenih je vseh pet razpoložljivih sedežev. Vsedeta se še pilot Jarošenko in radiotelegrafist mehanik Anušič. Po običajnem vrtenju propelerja se letalo dvigne in se v krogih spusti nad letališče ter zaplove v smeri proti jugozapadu, tja proti Bizoviku, da se tako izogne golovškemu hribovju. Opazovalci poslušajo ropot motorja. G. Orel se vsede na avtobus, da se odpelje v Ljubljano, poprej pa še sliši, kako motor naenkrat utihne. Ne zaslu-
ničesar ter se zato odpelje. Toda letalski strokovnjaki na letališču zaslu-
tijo nekaj nevarnega: letalo je ali pristalo, ali pa se mu je pripetila nesreča. Upravnik letališča poročnik Nežmah se je takoj vsedel na motorno kolo ter oddrvel v smeri, koder je letelo letalo. Ko pridrvi skozi vas Spodnjo Hrušico, se zasliši vpitje žensk in nasproti mu pridejo kmetje, ki povedo, da leži na 40 m vi-
šjem griču, poraščenem z redkim gozdom,

strto letalo

Nežmah drvi z motorjem navzgor po strmi gozdni poti. Nazadnje mora izstopiti ter peš stopiti do nesrečnega kraja, kjer opazi strašen prizor. Sredi gozda, tik pod vrhom griča, je ležalo strto letalo, nekdanj ponos ljubljanskega neba, okoli njega kupi razbite prtljage, pod letalom pa krvava trupla ponesrečencev, kroginkrog letala pa je bila velika luža krvi. Poročnik Nežmah je takoj vedel, da ni prav nobenega upanja, da bi še kdo živel, toda ta-

Stana Kante

Dr. Adolf Korče

Tilka Pivk

Ljubljana, dne 15. julija. Davi ob 5.45 je pri Hrušici pri Ljubljani iz dozdaj še neznanih vzrokov potniško letalo, namenjeno na redno pot na Sušak, treščilo v gozdu na tla in se popolnoma razbilo. Letalo je vodil pilot Jarošenko, kot mehanik mu je bil dodeljen telegrafist Tomo Anušič. Potniki so bili sledeči: ljubljanski odvetnik dr. Adolf Korče, učiteljica Tilka Pivk iz Čateža nad Veliko Loko, učiteljica Stana Kante iz Ljubljane, in dva berlinska izletnika dr. Viljem Horn, zasebni znanstvenik, ter Anny Brühlacher, rodod iz Hamburga. Vsi potniki, pilot in mehanik so mrtvi. Na kraj nesreče je takoj prišla sodna komisija, da začne preiskavo o odgovornosti za katastrofo. Zaenkrat trdijo strokovnjaki, da je katastrofo povzročila jutranja megla, ki je pilotu vzela možnost orientacije in se ni dvignil dosti visoko, da bi bil mogel preleteti Golovec. Vsa naša javnost, ki jo je katastrofa strašno potrla, nestrpno pričakuje izida preiskave, ki jo želi najbolj strogo, ker tako zahtevajo nedolžne žrtve nesreče, kakor tudi ugled naše države.

kaj je poklical na vse strani pomoč. Kmalu so prišli orožniki, vojaki, častniki z letališča ter številni drugi funkcionarji. Z vseh strani pa so pričeli drveti tudi na kraj nesreče ljudje.

Naval ljudi

V dobri pol uri se je ozka cesta, ki vodi od Štepanje vasi proti Hrušici in dalje proti Bizoviku, spremenila v eno samo tekočo reko, po kateri so švigali službeni in zasebni avtomobili, motociklisti, kolesarji, mnogo pa jih je bilo tudi peš. Od ure do ure je bil naval večji ter je šele proti poldnevju nehal, toda ponovil se je že popoldne. Tisti, ki se jim je mudilo na delo, ki so že v zgodnjih jutranjih urah hvedeli za strašno nesrečo, so šli pogledati ako so le mogli. Z bliskovito naglico se je razširila vest tudi po Ljubljani in zjutraj so peli na vse pretege telefoni, ljudje so nadlegovali uredništvo »Sloven-
ca« in »Slovenskega doma«, tu pa smo jim morali potrjevati žalostno vest.

Imena ponesrečencev

Ze takoj po nesreči so bila ugotovljena imena ponesrečencev. Bili so to navedeni dr. Adolf Korče, učiteljica Tilka Pivk in Stana Kante, pilot Mihajlo Jarošenko in mehanik Tomo Anušič. Berlinčana sta bila dr. Viljem Horn, arhitekt in zasebni znanstvenik, rojen l. 1875, doma iz Berlina in 39-letna Ana Brühlacher, rojena v Hamburgu, toda stanujoča v Berlinu. Trupla so bila strašno razmrčar-

jena. Niti eno truplo ni ostalo celo ter so nekaterim manjkale roke, ki so ležale stran drugim noge, pilotu Jarošenkmu pa je od trupla odpadla glava.

Sodna komisija

Orožniška postaja v Štepanji vasi je takoj ob-
vestila o nesreči državno tožilstvo in tudi mestno policijsko upravo. Šef državnega tožilstva g. Vilko Lavrenčak je takoj odredil sodno komisijo. Tvorili so jo državni tožilec dr. Hinko Lučovnik, preisko-
valni sodnik g. Lojze Zalokar in zapisnikar g. Zupančič, ki je bil svoječasnno tudi izvežban v pilotski šoli. Izpred justične palače se je sodna komisija skupno s policijsko odpeljala v zelenem Henriku. Na lice mesta je komisija prišla okoli 9. dopoldne. Med silno gnječo kolesarjev in pešcev si je moral avto zelenega Henrika delati pot. Nastala bi bila kmalu nesreča. Ko je avto kratko ustavil, je zadaj priletel z vso močjo neki pregoreč kolesar. Z glavo je butnil v avto. K sreči se mu ni ničesar zgodilo.

Ko je sodna komisija prišla v gozd na kraj nesreče, je orožništvo z veliko težavo napravilo red in številno občinstvo poglalo na demarkacijsko črto, s katere ni smel nikdo iti naprej. Štepanjski orožniki so dobili ojačenje iz Ljubljane, pozneje je prišlo vzdrževati red in mir tudi mnogo ljubljanskih stražnikov na kolesih. Namen sodne komisije je bil edini, da je ugotovila dejanski položaj. Nato je odredila, da je mestni pogrebni zavod odpeljal trupla ponesrečencev ali na dom ali v mrtvašnico v Štepanji vasi. Sodna komisija se je nato vrnila domov. Policijska komisija tudi ni imela drugega namena, kakor da je ugotovila gotove podrobnosti in da je pazila na red. Obdukcija ponesrečencev je bila opuščena.

Na mesto je takoj prišel tudi okrajni načelnik za ljubljansko okolico g. dr. Maršič, ki je dajal orožnikom navodila za vzdrževanje reda in ki je prisostvoval ogledu sodne komisije. Policijsko komisijo je vodil pol. sv. dr. Fakin z višjim nadzor-
nikom g. Zajdelo, ki je s pomočjo njemu podreje-
nih organov ugotavljal podrobnosti nesreče. Zani-
mivo je, da je oetala letalska pošta popolnoma ne-
poškodovana in je bila pozneje izročena v nadaljno ekspedicijo.

Kako je prišlo do nesreče

Pravi vzrok bi vedel edini pilot Jarošenko, temu pa je za večne čase onemel jezik. Da se pa po nekaterih okoliščinah približno sklepata na okolišnosti.

Letalo, ki je bilo lani zgrajeno v Zemunu, so ponoči na danes prav do jutra popravljali in pre-
gledovali v hangarju. Na letališču so pred poletom vestno preizkusili motor, preden je bil dan znak

za polet. Letalo se je dvignilo nad letališčem, na-
pravilo predpisani krog ter nato zavilo v smeri proti Bizoviku.

Pri tej vasi se končuje zadnji obronek golov-
škega hribovja ter leži Bizovik v dolini, nad katero letalo običajno pluje. Danes pa je letalo zavilo me-
sto tik nad dolino, nekoliko na levo. Očitno zaradi megle pilot ni videl tal pod seboj. V usodni tretji ali četrti minuti po odletu je moral Jarošenko naj-
brž opaziti kakšno napako, bodisi v motorju, bo-
disi v letalu, ali pa je morda skušal priti iz megle. Čudno je, zakaj se ni dvignil kvišku, kakor bi moral vsak letalec, ako mu letalo dobro funkcionira, v primeru megle napraviti. Tako pa je skoraj gotovo, da je skušal Jarošenko pristati kje na bizoviških njivah, o katerih je dobro vedel, da se razprostirajo od njim. To bi se mu nedvomno posrečilo, ako bi zavil le kakšnih 50 m na stran. Tako pa je naj-
prej rahlo oplazil neki kosta-
nj, nato neko češnjo in ko je videl, da leti tik nad drevjem ter da se mu bo vsak čas pripetila nesreča, je v vsej naglici ustavil motor, da bi ublažil sunek, ki ga bo napra-
vilo letalo ob dotiku s tlemi. To je bila tista nagla tišina, ki so jo slišali na letališču, ki pa so jo sli-
šali tudi kmetje okoli Bizovika, Spodnje Hrušice in to nenadno tišino so naenkrat začeli celo ljudje na Dolenjski cesti. Vse naslednje je bilo le stvar enega trenutku. Letalo je padlo na mal gozdiček, podrla tri smreke ter padlo na tla med drevjem. Spodaj pri cesti je delal nek kmet, ki je takoj opazil nesre-
čo in že so prihiteeli prvi ljudje. Nesrečenci v letalu niso imeli v prvem trenutku groze niti toliko časa, da bi pričeli klicati na pomoč, pač pa so

Pogled od razbitin letala v smer, s katere je pri-
letelo letalo. Neba na desni pred nesrečo ni bilo videti, ker ga je zakrivala v premeru 30 cm de-
bela smreka, ki jo je letalo gladko odrezalo. V
sredi se ena zlomljena smreka, na levi pa ožgano
krmilje

Pogled na razvaline ponesrečenega letala. Na levi leže ostanke popolnoma razbite kabine, v sred
vidimo razmeroma še ohranjen del repa, na desni pa eno izmed koles, ki je odletelo daleč proč.

zagnale krik številne ženske na bližnjem polju, kjer so delale.

Po rekonstrukciji dogodka bi se na podlagi posameznih delov, ki so jih našli v gozdu, dalo sklepati, da je letalo hotelo še v zadnjem trenutku zavrti proti polju, zakaj najprej se je zadelo z desnim krilom ob drevje. Desno krilo se je takoj odlomilo, takoj za tem pa se levo krilo, motor sam pa je skočil zaradi vztrajnosti v poletu še nekaj metrov naprej, kjer je obležal.

Na kraju nesreče

Nesreča se je pripetila na približno 40 m visokem griču, najbolj zahodnem delu golovskega hriba. Domačini pravijo temu »nad Carčevim borštom«, ker je pod hribom neko borovje. Gozd je last posestnika Antona Gregorčiča, po domače Levca, iz Spodnje Hrušice, najbližje vasi kraja nesreče. Najbližja hiša pa je last posestnika Skofa.

Sprito ogromnega navala ljudstva so orožniki,

vojaki in pa ljubljanska policija morali napraviti krog in krog kraja nesreče kordon, ki ga niso smeli prekorati niti častniki. Vendar se je tudi od daleč nutil grozen strašen prizor, ko so polagali trupla v velike in črne krste — oba Berlinčana so pozneje položili v večje luksuzne krste. Po obrazu sploh ni bilo mogoče niti enega spoznati. Posebno strašen je bil pogled na Jarošenka, ki mu je takoj padla glava raz pilotski jopič, ko so dvignili njegovo truplo. Mlado lice Adolfa Korčeta je bilo v strašnih gubah vse preklano, telo pa popolnoma razbito. Enak je bil pogled na vse tri ženske, na dr. Horna in na Anušiča. S strahom je množica od daleč gledala, kako prekladajo trupla v krste, ki sta jih takoj dala pripeljati Mesini pogrebni zavod in pa pogrebno podjetje Gajšek. Toda strašnega prizora, ki je trajal skoraj dobro uro, ne bo mogoče pozabiti nobenemu resnemu človeku, kdor mu je bil priča. Obe ponesrečeni Slovenki so pozneje položili v bele krste.

Očividci o nesreči

Naš poročevalec se je pogovarjal z nekaterimi domačimi ljudmi, katerih pripovedovanje pa je zelo različno. Nekateri pripovedujejo, da so videli za trenutni plamen nad gozdičkom, ki je švigal iz motorja, drugi pa tega niso videli. Ko je pilot ustavil motor, so se vsi ljudje zgrzili. Ženske so zatulile od strahu, ko je med groznim hrcenjem padlo letalo v gozd. Nato so ljudje planili v gozd. Ljudje pripovedujejo, da je bila v zraku gosta megla, vendar se je pa v dolini pod megljo videlo še kar daleč.

Pretrsljivo pripovedovanje g. Orla

Povedal je na kraju nesreče, samem, ker ni smel blizu trupla svoje ponesrečene svačkinje:

Tilka Pivk

Je sestra moje žene Pavle. Bila je učiteljica v Čadežu pri Veliki Loki ter ji je bilo sedaj 30 let. Po rodu je Idrjčanka ter si je vedno želela nazaj v Idrijo. Prosila je že za potni list v Idrijo, ta pa ji je bil odklonjen. Letos je nameravala na počitnice na Baško, kjer ima neke prijatelje, katerim je že predčerašnjim pisala, da pride. Te prijateljice jo bodo danes zamenjale. Od konca školskega leta pa do danes je bivala pri meni na Zaloški cesti 1 (g. Orel je knjigovodja pri ... Sarabon ter ima tam tudi stanovanje). Davi sem jo spremenil na letališče. Drugi potniki, kakor dr. Korče in Stana Kantetova sta prišla sama, jaz sem bil edini spremljevalec. Obeh napovedanih Berlinčanov še ni bilo, zato se je odhod letala zakasnil za četrto uro, ko sta prišla z drugim avtomobilom. Ko se je letalo končno dvignilo, sem sledil svačkinji z očmi, dokler ni letalo zavilo proti Bizoviku. V brnenju letala sem opazil neko neenakomernost, toda jaz sem laik in seveda ne morem soditi. Mislim sem pač, bodo že strokovnjaki na letališču vedeli. Naenkrat me je presenetila tišina, ko je brnenje trenutno prenehalo. Na tistem sem se začudil, toda mislil sem si, da pač nisem upravičen kaj sklepati iz tega. Nisem slutil, kaj se je zgodilo in morda sem bil edini na letališču, ki ni ugadal katastrofe. Gotovo je takrat poročnik Nežmah že vedel in vedeli so tudi drugi, da se je z letalom nekaj zgodilo, toda so mi hoteli prihraniti razburjenje. Vselej sem se nato v avto-bus ter se odpeljal v mesto. Komaj se doma dobro odpočijem, potrkna na naša vrata mlekarica, ki je tod nekod doma in ki je že vedela o strašni katastrofi. Povedala nam je strašno vest, čeprav ni sama vedela, da se je ta nesreča pripetila tudi moji svačkinji. Z ženo sva za hip onemela in se do smrti prestrašila. Takoj sem odhitel proti kraju nesreče. G. Orel komaj zadržuje solze. Nato pa nadaljuje: »Pojojna Tilka je bila izvrstno dekle, vselega, živahnega značaja, vneta športnica. Rada je potovala. Tako se je veselila bivanja na morju. V Ljubljani je ena njena sestra uršulinka m. Borja, v Idriji pa ima, kar je najbolj žalostno, živa še oče in mater ter dve sestr. En brat pa je geometer v Novem Sadu in ena sestra je moja žena Pavla. Taka škoda je tega vrliga dekleta. Tako smo jo imeli radi!«

Tudi druga ponesrečenka

Stana Kante

Je bila sorodnica enega izmed navzočih, ki pa je moral povrh tega opravljati še službene dolžnosti. Bil je to policijski komisar dr. Kante, ki ga je seveda globoko presunil pogled na truplo svoje, nekoliko starejše sestre. Pokojna Stana Kante je bila 35 let stara (rodila se je 17. oktobra 1901 v Šmarju na Goriskem ter je bila samka). Po informacijah, ki nam jih je dal njen šolski upravitelj g. Tit Grčar, je bila pokojnica ena najboljših in najbolj sijajnih vzgojiteljic naše mladine. Učiteljice je doživela leta 1919 v Ljubljani, nato pa je službovala kot suplentka najprej pri Sv. Jakobu v Ljubljani, dve leti na Vinici in od leta 1925 11 let in pol na Barju. Bila je izvrstna tovarišica svojim tovaršem, izredno marljiva in izobražena. Vodila je šolsko kuhinjo za revne otroke ter učila mladino kuhati, vodila je podmladek Rdečega križa in Jadranske straže na tej šoli. Bila je vseskozi marljiva ter je vsa leta imela odlično oceno. Zнала je odlično srbohrvaščino, francoščino, nemščino in italijanščino in seveda tudi sloveščino. Na šoli je vodila četrti razred ter je poučevala srbohrvaščino v drugih razredih. En njen brat je policijski komisar, drugi svetnik Poštne hranilnice, ena sestra je poročena z majorjem pri mornarici. Njen oče je bil šolski nadzornik v Kamniku, kjer je umrl leta 1927, mati pa še živi. Pokojna Stana je živel pri njej ter jo s svojim zaslužkom v glavnem vzdrževala. Mater bo izguba hčerke najbolj bridko zadela.

Dr. Adolfa Korčeta

• Mladi in agilni dr. Adolf Korčeta, odvetnik v Ljubljani, ki je 18. februarja lani odprl svojo pisarno na Miklošičevi cesti v bližini palače Vojnejeve zavarovalnice, je postal tudi žrtev letalske katastrofe pri Sp. Hrušici. Bil je sin železničarja. Oče mu je umrl pred leti. Že kot dijak je posvetil vso skrb za svojo mater in z napornimi inštrukcijami si je gladi pot do boljšega življenja. Sestra Nežka mu je vodila z vso ljubeznijo pisarno, njej je vse zaupal. Mnogokrat je mater tolažil, da bo na stara leta popolnoma preskrbljena, da si bodo skupaj zgradili prijeten dom, kjer naj bi med njimi vladala materinska in sestrskaja ljubezen. Prejeli dan je še pozno na večer urejeval razne zadeve v pisarni. Neprestano je dikiral Odhajal je na odidi. Z jutranjim letalom je hotel odpotovati na Sušak in od tam na Rab. Samo za nekaj dni. Čakale so ga že gotove težke pravne zadeve, ki jih je nameraval rešiti po odidi. Slovo od doma je bilo težko. Mati mu je govorila:

»Ne hodi! Kam greš? Meni je tako hudo pri srcu!«

Sin ji je tolažilno odvrnil: »Mamica! Sem si-guren na počitnice. Zakaj naj bi vam bilo hudo?« K sestrji obrnen: »Prosim te, pisarno mi vidi! Nujne zadeve brzojav!« Vzel je s seboj celo pismo in kuverto. Sestra Nežka ga je davi s kolegom spremila do aerodroma. Vrnila se je in šla na pokopališče pri Sv. Križu na očelov grob. Ko se je polem vračala, je začela od delavcev klic: »Aerop-lan je treščil v gozd!« ... Sree jo je zabolelo. Takoj ji je bilo jasno, da je postal njen brat žrtev nesreče.

Vprav zadnji čas si je odvetnik dr. Korčeta uredil svojo pisarno. Kot miren in trezen odvetnik je snoval svoje načrte za bodočnost. V odvetniških in pravnih krogih je pokojni dr. Korčeta užival kot razborit pravnik splošen ugled. Marsikom je im-porinjal s svojim odločnim nastopom ne samo v kazenskih, marveč tudi v civilnih sporih.

Dr. Korčeta je bil 26. junija 1903 rojen v Ljubljani. Vse študije je z odličnim uspehom izvršil v Ljubljani, tudi univerzo. Posvetil se je odvetniške-mu poklicu. Kot odvetniški pripravnik je vršil svo-jo prakso v Celju, v prvi vrsti pri odvetniku dr. Ogrizku. Zapuščila več bratov, eden je učitelj. Nje-govo truplo je bilo po komisijakem ogledu prepe-ljano na dom matere Barbare in sestre Nežke v Fignerjevo ulico. Bodi pokojni žrtvi ohranjen blag spomin!

Pilot Mihajlo Jarošenko

Je star znanec Ljubljane. Star je bil 40 let ter vozi z letalom že od l. 1928. Jarošenko je doma iz Ukra-jine ter je po revoluciji odpotoval v našo državo. Vedenja je bil mirnega, samozavestnega, kakor vsi ruski pilotje ter je v tem oziru nekoliko spominjal na pred tremi leti ponesrečenega pilota Nikitina. V Ljubljani je stanoval v hotelu »Miklič«.

Toma Anušič

Pretrsljiva je tudi usoda Toma Anušiča, ki je Srb, doma iz Zemuna. Tudi on je že več let bil uslužben pri Aeroputu. Bil je odličen mehanik. Lani se je oženil ter mu živi žena v Zemunu

Berlinčana

Dr. Viljem Horn se je v hotelu »Union«, kjer je ložiral, vpisal kot arhitekt iz Berlina, rojen pa je l. 1875. Anny Brügglacher pa je navedla za svojo rojstno letnico leto 1897. Rojena je v Hamburgu, stanuje pa v Berlinu. Bila je očito spremljevalka, morda tajnica dr. Horna.

Kakor rečeno, je nameravala Pivkova v Baško, Kantetova je nameravala obiskati svojo sestro, ma-jorjevo ženo v Dubrovniku. Tudi dr. Horn in nje-gova spremljevalka sta bila namenjena na morje, dr. Korčeta pa po poslovnih opravkih.

Vojaška komisija

Z vojaškim letalom je danes prišla iz Zagreba vojaška komisija in sicer jo je vodil poveljnik zra-koplovnega polka, polkovnik Miša Jovanović, ki sta ga spremljala še dva častnika. Ze dopoldne si je ogledal kraj nesreče pomočnik divizijskega po-veljnika general Jovanović. Popoldne se je pripel-jal direktor Aeroputa iz Beograda Tadija Sonder-mayer prav tako z letalom. Ze navse zgodaj si je ogledal nesrečo župan dr. Adlešič, dalje trgovin-ski načelnik in predsednik Zveze za tujski promet dr. Marolt ter nekateri drugi predstavniki in za-stopniki. Do večera so romali na kraj nesreče ne-štetil ljudje.

Z rednim potniškim avionom ob 18.45 je prišla v Ljubljano vojaška komisija, ki jo vodi podpolkov-nik Miša Jovanović ter direktor Tadija Sonder-mayer.

Točni podatki o Jarošenku in Anušiču

Mihajlo Jarošenko je bil rojen 18. novembra 1893 v Rusiji, je pa naš državljan. Živel je stalno s soprogo v Zemunu. Toma Anušič je rojen 17. de-cembra 1903 v Bistrici. Lani se je oženil ter živel s soprogo tudi v Zemunu.

Trupla v mrtvašnicah

Trupla dr. Horna, Brügglacherjeve, Kantetove, Jarošenka in Anušiča so bila prepeljana v mrtvaš-nico k Sv. Krištofu, kamor jih hodi kropit ogromno število ljubljanskega občinstva. Trupla Jarošenka in Anušiča bosta prepeljana v Zemun. Truplo Piv-ko-ve je bilo prepeljeno v mrtvašnico v Leoniču ter je tudi deležno ogromnega navala občinstva. Truplo dr. Korčeta je bilo prepeljeno na dom na njegovo stanovanje.

Nepozabnim žrtvam te strahovite letalske ne-sreče ohranimo trajen in časten spomin. Padli so kot krvava daritev človeškega stremeljenja v osv-a-janju zračnih višav. Naj bo Bog milostljiv njihovim dušam!

Ponesrečeno letalo

Je bilo trimotorno in enokraki tipa »Spartan«. Na sebi je nosilo oznako JU-SAP, posebnega imena pa ni imelo, ker še ni bilo krščeno. Motorji so bili znamke »Girpeyx Mayore« po 130 konjskih sil. Ka-bina je imela prostora za pet potnikov, spredaj pa sedeže za pilota in radiotelegrafista. Za kabino je bil v trupu, ki se je zvoval v rep, priljubljeni prostor, v katerega so pri tem potovanju vsak od potnikov položili večji ali manjši kovček. Letalo je angleška konstrukcija in modernega tipa nizkega enokraki-na, ki se sedaj v splošnem uporablja v potniškem prometu. Največja dosegljiva hitrost je znašala 250 km na uro. Letalo je bilo predlanskim na pod-lagaj angleške licence in ob nadzorstvu strokovnja-rov zgrajeno v zemunski tovarni »Zmaj« ter je za-čelo v lanskii sezoni obratovati na pragrah ljublj-an-skega letališča.

Zahtevamo preiskavo!

Ljubljana, 15. julija.

Od leta 1933 imamo v Sloveniji potniško le-talsko družbo, ki izpopolnjuje naše, vsega pomilo-vanja vredne zveze ali, bolje rečeno, nezveze z morjem. V kratkem razdobju svojega delovanja more ta družba pri svojih poletih zaznamovati že dve nesreči, ki sta skupno zahtevali petnajst smrtnih žrtev, to je: obakrat vse potnike in ves perso-nal z letaloma vred. Če pomislimo, koliko letal kroži vsak dan po svetu in koliko potnikov pre-našajo, pa primerjamo odstotek nesreč, bomo mo-rali priznati, da predstavljata dve tako težki ne-sreči s tolikimi žrtvami vsako tretje leto na vsak način rekord, ki za slovenski del Aeroputa ni ravno časten. Četudi bi se ti dve nesreči, ki sta napravili na naše občinstvo popolnoma umevno naravnost katastrofalen utis, dali razložiti vse-skozi samo po neizogibnih pa nepreračunljivih slučajih, pri katerih je človeška krivda minimal-na ali pa sploh izključena, je moralni učinek v tako kratkih razdobjih ponavljajočih se nesreč pri eni in isti družbi v vsakokrat čisto podobnih oko-liščinah vsekakor porazen in globoko škoduje na-šemu slovesu oziroma slovesu naših letalskih zvez.

Stara resnica je, da je ljudski glas božji glas, vsaj v pretežni večini primerov. Da pri našem Aeroputu nekaj ni popolnoma v redu, o tem si se je bil ljudski glas gotov že pri prvi nesreči, druga pa je po svojih okoliščinah tako na las podobna prvi, da vidi občinstvo svojo prvo sodbo le potr-jeno. To je seveda usodnega značaja, zakaj vsak, kdor se hoče podati na pot po zraku v naših le-talih, si bo odšel, ako je posebno pogumen, vsaj vsako tretje leto ob tem času dobro premislil, naj li stopi nanj. Ker pa so ljudje povečini vse kaj drugega nego predzniki, bo potniška bilanca Aero-puta po vsej priliki odselej zelo žalostna. Sodba inozemstva pa bo, kakor je to navada, še veliko bolj porazna, nego je domača kritika.

Seveda se bo mogla končna sodba izreči šele ko bodo vse okoliščine personalnega in material-nega značaja verodostojno znane, če se bo namreč taka preiskava izvršila z vso potrebno točnostjo, nepristranstvo in brezobzirnostjo napram komur-koli in čemurkoli. V pričakovanju, da se bo to zgodilo, se moramo tudi mi držati končne sod-be, ako bo ta druga nesreča pojasnjena bolj na-tančno, bolj vsestransko in bolj brez vsakih ozi-rov, kakor se je pojasnila prva, ki je pustila stvari po nesreči precej tako v polutemi, nego so bile pred njo. Na vsak način pa imamo pravo, da stavimo nekatera vprašanja, ki si jih da-nes slavi vsak človek med nami, ki se mu razne okoliščine v obratu našega Aeroputa zde čudne, če ne popolnoma nerazumljive. Vprašamo torej, kako da sta bili obe letali pred odletom preizku-šeni in spoznani za polet sposobni in kako da se je ta preizkušnja izkazala kot napačna? Ali so te preizkušnje natančne in vestne ali pa se delajo le tako po forma? Glede prve nesreče se še da-nes trdovratno vzdržuje v publiki govorica, da pri samem pilotu in mehaniku ni bilo vse v redu in po predpisih, zato bi bilo dobro, da se pri drugi nesreči brezdvomno ugotovi, kakšno je bilo stanje v tem pogledu. Treba bo tudi z vso gotovostjo po-jasniti, kar gotovo ne bo težko, ali je bilo že dav-no pred poletom znano, da motorji tega letala niso funkcionirali, kakor je treba, in da so glede tega imeli vsi tisti, ki so za varnost takih poletov od-govorni, tudi še neposredno pred poletom svoje pomisleke. — Ako je bila nadalje, pred po-le-tom taka megla, kakor trdi prizadeta stran, da si moremo iz tega zadostno razložiti nesrečo, se ta-ko vsiljuje vprašanje, zakaj se je polet dopustil, saj megla nad ljubljanskim poljem ni ležala to-krat prvič in bi si bili tehniški vodje našega Aeroputa v teku treh let lahko pridobili toliko izkušenj, da bi lahko z zadostno točnostjo vedeli, kdaj v takem slučaju letalo sme vzleteti, kdaj pa ne. Naj nam vodstvo Aeroputa oprosti, če si do-voljujemo že zdaj izreči z največjo verjetnostjo, da smo zadeli pravo domnevo, da je težko izločiti direktno človeško krivdo ali pa krivdo na materi-jalu, če je letalo še na tako veliki razdalji letalo tako zelo nizko nad zemljo, dočim bi vsak prič-a-koval, da bo v taki megli, če je res bila tako go-sta in visoka, letalo skušalo čimprej vzleteti do primerne višine, do katere megla ne sega. Čudno

Zaključek blejske konference

Bled, 15. julija.

Danes je bila zadnja svečana seja gospodar-ske konference Balkanske zveze. Kmalu po pol 12 so se začeli zbirati delegati v villi, v kateri je konferenca ves čas zasedala. Seja se je pričela okrog trideset na 12. Otvoril jo je šef jugoslov-an-ske delegacije dr. Predić, ki je imel ob tej pri-liki na navzočne naslednji govor:

»Gospodje! Danes končujemo naše delo. Pet dni prijateljskega razpravljanja nam je zadost-ovalo, da resimo nekatera gospodarska vprašanja. Za časa prejšnjih dveh zasedanj so se vodili raz-govori o vsesplošnih stvareh, sedaj pa smo presli na ustvaritev teh razpravljanj. Kakor sem rekel, razprava je bila prežeta z željo, da se med seboj kar najbolje sporazumemo, da pride med nami do sporazuma, ki bo pravičen za nas in za vse, in da utrdimo že itak tako močne vezi. Ki nas spajajo. Jaz bi želel, da bi isti duh vladal tudi v dvostranskih razgovorih, ki se bodo takoj začeli med posameznimi državami Balkanske zveze. — Imam še eno željo, da jo izrazim, in to je, da je treba ostati v stiku tudi med dvema zaporednima zasedanjema pri izvrševanju dela, da bi se Svetu omogočilo, da razvije še večjo delavnost kot do-sedaj. Hvala za Vaše prijateljsko sodelovanje in želim Vam srečno pot!«

Predsedniku so navzočini priredili lep aplavz, naka se je dvignil predsednik turške delegacije Baki Arbet ter spregovoril:

»Gospodje! Mi smo Vam zares hvaležni za ve-liko prijateljstvo, ki ne sme prenehati nikoli več med nami. Četrto zasedanje gospodarske konfe-rence je poteklo med najpriskrnejšimi razgovori. Ako smo kdaj naleteli na kakšno tehnično težko-čo, imamo pravico, da si fšestitamo, da smo pre-li preko nje v popolnem sporazumevanju, zahva-ljujoč se duhu razumevanja in solidnosti, s kate-rima so vse nacionalne sekcije prežete. Vendar bi se pregrešili, g. predsednik, ako ne bi poda-ri-li posebej vloge, katero ste Vi igrali in s katero ste pripomogli do uspeha našega dela, ki ste nam ga olajšali v vsakem oziru z Vašo ljubeznivostjo, prijaznostjo in pripravljenostjo, kar je najboljši dokaz sloge. Tako tudi ne vem, kako bi se za-hvalili za tako iskreno gostoljubje, ki nam ga je nudila jugoslovanska delegacija vsak trenutek. Vi ste nam to naše bivanje napravili tako prijetno, da ga bo vsak od nas ohranil v najlepšem spo-minu. V ostalem gre največja zasluga Vam, go-spod predsednik in Vašim sodelavcem, ki se tru-dite, da dosežete najlepši uspeh pri delu za zbli-žanje in mir.«

Je, da našega podjetja tudi v tem oziru ni izužil prvi slučaj, ko je tudi bila vsega kriva megla.

Če pa so hibe v materialu — in to je v naj-večji meri verjetno, ker so mnoge priče tako v prvem kakor v sedanjem slučaju trdile, da so vi-dele in slišale znake, ki dovoljujejo zaključek, da so odpovedali motorji, ki niso pravilno delovali, pa da sta se pilota z vsemi silami skušala izog-niti nesreči — potem se moramo vprašati, kdo jih je kriv? Eni pravijo, da je letalo, ki se mu je pripetila včeraj tako grozna nesreča, bilo staro in se je uporabljalo na progi Belgrad—Skoplje, kjer da vzdržuje zveze novo letalo, ki je bilo prvo-vočno namenjeno za naša zračna pota — vodstvo Aeroputa samo pa menda ugotavlja, da je to ne-srečno letalo bilo zgrajeno šele lani, pristavlja pa kot nekako opravičilo ali pojasnilo nesreče, da so ga izdelali po že zastarelem angleškem vzor-cu v Zemunu! Naj bo res eno ali drugo, iz obeh slučajev je razvidno, da tukaj nekaj ni v redu v nabavi ali izdelavi ter uporabi naših letal, ki ne odgovarjajo svojemu namenu in ne nujajo dovolj jamstev za čim sigurnejši let. In tukaj bi se mor-al začeti drugi, najvažnejši del preiskave, ki bi moral odpreti popola vpogled v način, kje in kako se naša letala gradijo, pod kakšnimi pogoji in s kakšnimi metodami se naročajo oziroma nabav-ljujo in dostavljajo in ali je v tem oziru poslova-nje urejeno tako, da je izključeni tisti sum, ki se v naši publiki pri takih dogodkih, bodisi v posa-meznem slučaju upravičeno ali neupravičeno, ta-koj pojavlja: namreč, ali nima vmes svoje prste tista zloglasna korupcija, ki straši po vsem našem javnem gospodarskem poslovanju. Bog nas varuj, da bi mi to trdili glede našega Aeroputa, toda baš zato, da se tako važno zasebno podjetje, ki je tako velikega javnega interesa, začeti pred ne-upravičenimi očitki, je potrebno, da preiskava tudi to točko pojasni z vso potrebno točnostjo in jasnostjo.

Ker imamo rešim, ki se temeljito razlikuje od prejšnjih in mu ni treba imeti nobenih ozirov na nikogar in na ničesar, je utemeljeno naše pre-pričanje, da se bo druga nesreča, ki je zopet za-htevala toliko žrtev in toliko škodovala našemu imenu doma in v tujini, nepristransko popolnoma razjasnila in da se ne bo ustavila pred nikomur, v prvi vrsti pa da bo pojasnila vse s sistem, ki vlada v Aeroputu. Dasi izgleda nepravilnega pomena, pa si vseeno usojamo mimogrede posta-viti tudi vprašanje, kako da so pri našem Aero-putu nastavljeni, kakor vidimo, povečini inozem-ski državljani, ker bi morali misliti, da mi sami nimamo nobenih sposobnih tehničnih moči za vo-dstvo naših letal in za upravo takih podjetij. Na vsak način bo preiskava morala pojasniti tudi personalno vprašanje pri tem podjetju in ugot-o-viti, ali so vsi, ki zavzemajo tako zelo odgovorna mesta, za to tudi tako usposobljeni, kakor zahte-va zakon, ter tudi moralno na zadostno visoki stopnji.

OBŠIČITE od 1. do 9. avgusta 1936

POD POKROVITELJSTVOM NJ. KR. VIS. KRALJ. ANDREJA (50. let. pomena na letnicah od 30. julija do 11. avg. 1936)

Velika gospodarska in kulturna revija!

Industrija - Tekstil - Obrt - Trgovina - Kmetijska ra-stava - Pokušnja vin - Velika gasilska razstava in ga-silski kongres - Jadrarno in motorno letalstvo - Proti-plinska obramba - Filatelistična razstava in borza znamk - Zgodovina - Umetnost - Socialno skrbstvo - Tujski promet - Žena v obrti - Modna revija - Akvaristična - Kuncerejska - Golbarska razstava - Kongresi - Kon-certi - Sport - Veselični park na razstavišču.

Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji... Zeleno, romantično Pohorje... Gostoljubni, lepi Maribor... Vas vabijo!

Belgrajske vesti

Belgrad, 15. julija. AA. Predsedstvo industrijs-ke, trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu je poslalo ministrstvu za trgovino in industrijo spo-menico, v kateri prosi, naj pri ravnanju za po-morski promet ustanovi poseben pomorsko-trgov-ski svet. Naloga sveta bi bila posvetovanje zna-čaja.

Belgrad, 15. julija. AA. Z odlokom kmetijske-ga ministra je podeljena podpora v znesku 10.000 dinarjev kmetijski vzorni in nadzorni postaji v Za-grebu. Podpora je namenjena terenski proučitvi biologije maslinove mušice na našem Primorju.

Olimpijska reprezentanca kolesarjev določena

Vsa športna javnost bo z veseljem pozdravila, da je Jug. kolesarska zveza na pritisk dnevnega časopisja in z ozirom na kontrolo Jugoslovanskega olimpijskega odbora le izbrala za Berlin tiste vo-zače, ki so si to z uspehi na vseh treh kvalifikacij-skih tekmah priborili. Tokrat se zveznim funkcionar-jem ni posrečilo izolirati tekmovalce, ki so ji neljubi in postaviti svoje ljudi v reprezentanco.

V ponedeljek je imela zveza sejo, na kateri je odločila reprezentanco takole: Moštvo sestavljajo Prosinček Avgust (Slovenec iz Brežice, član HKB, Zagreb), Gartner Franc (Ljubljana) in Ivković Drago (Gradjanski, Zagreb). Rezerve: Erdelli Da-nilo (Fortuna, Belgrad) in Valant Ivan (Hermes, Ljubljana). Pomožni vozač Pokupec Josip (Gradjan-ski, Zagreb).

Odpotujejo pod vodstvom tehničnega referenta zveze Sekulčić 27. t. m. Tekmujejo na progi 100 km s skupnim startom, sicer šele 10. avgusta, toda mo-rajo prej vsaj trikrat prevoziti progo. Na olimpija-di tekmuje 33 narodov. Po izjavi teh. referenta morejo naši vozači doseči mesto med prvo desio-rico, ker so odlično pripravljeni.

Slike o letalski katastrofi

Uslužbenci pogrebnega zavoda zapirajo krsce s ponesrečenci

Krsce s ponesrečenci čakajo na prevoz

Razvaline potniške kabine, ki je vsa zdrobljena. Razločno se vidi, kako je valovita ploščevina, iz katere je zunanje ohišje, vsa raztrgana in razcefrana. Spredaj na levi zvito ogrodje naslonjača. Ob teh in pod tem. ruševinami so ležali ponesrečenci.

Rep razbitega letala. Na levi črno ogrodje krmilja, ki je edino bilo v plamenih. V sredi spredaj leži popolnoma razbit motor, ki je odletel s krila. Samo kratek kos popolnoma razbitega propelerja se še drži osi

Stavka pri gradbi cest končana

Kakor znano, zaposluje kr. banska uprava v litjskem okraju kakih 400 brezposelnih delavcev pri gradnji novih cest, tako na Trebeljevskem klanecu 170, kjer končujejo novo banovinsko cesto Ljubljana—Litija—Radeče in kjer je dela še za letos; pri razširjenju ceste Moravče—Kandriše—Izlake, s katero hočejo dobiti boljše cestno zvezo z Moravsko dolino, je zaposlenih okrog 70 brezposelnih; da se pa zaposlijo brezposelni iz Zagorja in Trbovelj, so pričeli pred kratkim z gradnjo nove cestne zveze med Zagorjem in Trbovjami čez Slačnik, tako da pride ta nova cesta pri Bevkem na trboveljsko banovinsko cesto. Tu pa je zaposlenih okrog 160 brezposelnih, ponajveč bivših rudarjev. — Vsa ta dela se plačujejo iz bednostnega fonda ter je od ministra za socialno politiko predpisana mezda. Tako so plačevali delavce pri Trebeljevskem klanecu po 2,75 Din na uro, v Kandrišah in na Slačniku po 2,50 Din. Ker je cestno delo posebno v vročini zelo naporno in težko, zaslužek pa je bil res zelo pičel, so 3. julija delavci na vseh treh progah pričeli stavkati. 6. julija se je zglasila deputacija delavcev, in sicer za kandriške Klopčič Alojz, za trebeljevske Poženel Franc in za zagorske Sluga Jože, na bano-vini, kjer so bili sprejeti od g. podbana dr. Stanka Majcna, kateremu so razložili težak položaj cestnega delavstva ter predložili svoje minimalne zahteve. Vodila so se potem še pogajanja, pri katerih je sodelovala tudi delavska zbornica. Go-

spod podban je v polnem obsegu uvidel upravičenost teh delavskih zahtev ter je delavski deputaciji obljubil svojo pomoč. Predlog za zvišanje delavskih mezd je bil nato predložen ministrstvu v Beograd, ki je z ozirom na utemeljene razloge pristalo na delno povišanje dosedanjih mezd. Včeraj je dobil okrajni načelnik v Litiji od g. podbana telefonično sporočilo, da so delavske zahteve na podlagi ljubljanskega sporazuma med podjetniki in delavci z dne 6. julija sprejete. Takoj so bili o tem dejstvu obveščeni delavski zaupniki, ki so še v teku dopoldneva obvestili vse stavkujoče, da je stavka končana, ker je dosežen popoln sporazum ter prične s cestnimi deli v četrtek, dne 16. julija, zjutraj. — V splošnem so se delavske mezde povišale za 50 par pri uri ali za 4 Din na dan. Tako bodo odslej prejemali delavci po 20 leti po 3 Din, nad 20 let 3,25, zidarji po 4,25 in 5, mizerji 3,50, strelni mojstri pa 4,50 Din na uro.

Tako je končana 14 dnevna stavka naših največjih trpinov, brezposelnih delavcev, ki povečini nimajo prav nobenega imetja in so tudi družinski očetje. Kr. banska uprava se je ves čas stavke trudila, da bi se stavka čimprej končala ter gre vse priznanje in zahvala uvidenosti in dobri volji g. podbana dr. Majcna. Na drugi strani se pa mora priznati incidentu, da za časa stavke ni bilo nikakih incidentov ter so se delavci vedli strogo disciplinirano.

† Župnik Fr. Klanjšček

V soboto 4. julija je umrl v Gorici v bolnišnici usmiljenih bratov mnogim duhovnikom v Sloveniji velik zaneec, župnik v Levju na Kanalskem Klanjšček Francišek. Pokojnik je bil velik prijatelj in dobrotnik ubogim dijakom prav v vsakem oziru. Marsikateri uradnik z Goriškega doma, sedaj pa v dobri in imenitni službi v Jugoslaviji, se ima vprav pokojniku zahvaliti, da se je izsolal. Pokopal ga je v Steverjanu kanonik msgr. Berlot — poslovil pa se je od njega ob grobu msgr. Bele. Na smrtni dan bi bil moral imeti škofu obisk — a upamo, da je prav ta dan vizitacija dobro izpadla in da je bil dobri g. Franc imenovan za pravega svetnika.

Fantovski tabor na Urški gori

Kakor smo že poročali, bo v nedeljo 19. t. m. na Urški gori fantovski tabor za dekanije Dravograd, Mežiška dolina, Stari trg in Saleška dolina.

Sporod tabora je naslednji: V soboto 18. t. m. popoldne prihod fantov na goro. Ob 20 večernice v cerkvi sv. Uršule. Po večernicah kres, kjer se bodo prepevale narodne pesmi. V soboto zvečer in v nedeljo zjutraj se bo po potrebi spovedovalo. Sv. maši bosta dve: ob 6., druga, glavna, pa ob 8. s pridigo in skupnim sv. obhajilom. Okrog 7 se-stanek zastopnikov vseh udeleženi župnij.

Po drugi sv. maši bo fantovski zborovanje pred cerkveno hišo. Govorila bosta gg. prof. Ivan Prijatelj in Mirko Geratich iz Maribora. Po zborovanju prosta zabava in okrog 13 popoldne razhod.

Vljudno vabimo vse može in fante iz vseh štirih navedenih dekanij, da se v polnem številu udeležijo tega našega tabora.

Trije lavantinski zlatomašniki

Maribor, 16. julija.

Danes obhajajo v lavantinski škofiji kar trije ugledni duhovniki zlatomašniški jubilej. Dne 16. julija leta 1886 je bilo v mašnike posvečenih pet gos-podov, od katerih so naslednji trije doživeli pet-desetletnico duhovniškega delovanja:

Jožef Čížek

Zlatomašnik Jožef Čížek, dekan in častni kanonik v Jarenini, se je rodil 21. oktobra 1864 na Pilštajnu iz res prave krščanske in zgledne rodbine, ki je dala tri duhovnike, od katerih živi samo še g. jubilar. Francišek je bil misijonar, je zgodaj umrl in je pokopan v Rimu. Drugi brat Lojze je bil dekan in župnik v Slovenjgradcu in je umrl pred par leti. Jareninski gospod kanonik je pri polni moči in vrši pastirsko službo obsežne jare-ninske župnije. Znan je kot neustrašen narodnjak, saj je moral radi narodnosti med vojno okusiti trpljenje ječe v Gradcu. Po vojni je med prvimi oskrbel župni cerkvi nove zvonove in je tudi cerkev dal lepo prenoviti. Daleč naokrog je znana njegova gos-toljubnost. Med sobratji in verniki uživa sloves gorečega in za čast božjo vnetega dušnega pastir-ja. Za njegove velike zasluge, saj že deluje v Ja-renini 38 let, ga je odlikoval škof z imenovanjem za častnega kanonika in kralj z redom Sv. Save IV. stopnje.

Jernej Frangež

G. župnik in konzistorijalni svetnik J. Frangež je tudi kot zlatomašnik v dušeskrbju pri Sv. Mar-jeti ob Pesnici, kjer bo slavil prihodnje leto 40-letnico župnikovanja. Rodil se je 8. marca 1859 v Framu. G. jubilar je v dolgih letih mnogo storil za olepšanje hiše božje, vesel se obče priljubljenosti in je na glasu kot izborni katehet. Svetnika Fran-geža poznata Maribor in okolica radi njegove lju-

Odpravite zobni kamen!
Rešite se skrbi!
Vsako jutro —
vsak večer
vzemi

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

Zborovanje JRZ v Šmartnem pod Šmarno goro

V nedeljo 19. junija popoldne bo v Šmartnem pod Šmarno goro veliko zborovanje JRZ, ki ga pri-reja onodna krajevna organizacija s sodelovanjem organizacije JRZ za poljanski okraj v Ljubljani. Vsi somišljeniki in pristasi dr. A. Korošca iz Ljub-ljane in okolice, zlasti pa iz šmartinske občine, iskreno vabljeni!

Martin Ulčnik

Tretji letošnji zlati jubilar je g. Martin Ulč-nik, vpokojeni župnik pri Sv. Florjanu v Doliču. Rodil se je 20. oktobra 1860 pri St. Petru pod Sve-timi gorami. Njegov že rajni brat je bil župnik na Rečici. Gospod zlatomašnik je oskrboval kot dušni pastir Sv. Florjana od leta 1898 do pred enim le-tom, ko je stopil v pokoj, v katerem pa je še vedno pridno na delu za večni blagor šentflorjanskih fa-ranov, katerim je bil župnik toliko let. G. Martin je goreč ter zgleden duhovnik. Radi občudovanja vred-ne skromnosti je ostal župnik na enem mestu, kjer mu je vse vdano, ga ljubi ter spoštuje kot požrtvo-valno delavnega duhovnika in zaslužnega javnega delavca.

Zglednim slovenskim duhovnikom tudi »Slo-venec« *k lepemu jubileju iskreno čestita in jim želi, da bi se obilo let preživel v zdravju in zado-voljnosti.*

Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem či-ščenju, nudi pogosto naravna

Franz-Josefova

grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce, zaželeno odprti in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod Franz-Josef-ovo vodo. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Ljubljana v borbi proti prahu

Ljubljana, dne 15. julija.

Prah v vročih poletnih mesecih je vsem mest-nim občinskim upravam eno izmed najbolj nepri-jetnih vprašanj. Celo poletje je treba večkrat na dan poškopiti vse ceste, trge in ulice, pa se bodo še meščani pritoževali, da vsaka sapica ali vsak nekoliko hitrejši voz vzdiguje cele oblake prahu, ki nadleguje ljudi in skozi okna sili v stanovanja in pisarne. Za škropljenje pa je treba precej teh-ničnih priprav in izvežbanega osebja in poleg tega še dobre organizacije, da v teku dneva pridejo na vrsto vse s prahom obložene prometne žile.

Še nekaj let po vojni so bile potrebe po škropljenju cest in ulic po Ljubljani kolikor toliko skromne. Zadostovalo je nekaj preprostih hidran-tov in nekaj sto metrov cevi. Spočetka se je po-časni in komодно prepelaval po še napol čitalniški Ljubljani voz z velikim sodom, ki je s tistimi litri vode držal prah pri tleh. Pozneje so to delo pasjih dni prevzeli večji škropilni vozovi s cisternami, ki jih danes kot spomin ne nekdane čase, vidimo še tuintam, zlasti pri škropljenju ob utrjevanju novih cestišč, preden pride nanje parni valjar. Leta 1919 pa je ljubljanska mestna občina podedovala od vojaške oblasti nekaj že več ali manj rabljenih avtomobilov, ki jih je mestna pristava nekaj let pozneje preuredila v škropilne avtomobile. Do leta 1929 je na ta način mestna občina dobila 6 škropilnih avtomobilov, ki imajo povprečno po 3 do 4 kub. metre kotlovne vsebine in motorje s približno po 35 HP. To je vse, kar more ljubljanska mestna občina poslati v boj proti prahu. Bivša samostojna občina Moste ima še svoj 6 cilindrski škropilni avtomobil s 2 in pol kub. metra kotlovne vsebine, ki pa si baš zaradi svoje neznanosti ne upa bliže proti mestu.

Ljubljana pa je med tem silno hitro rastla in vedno več je bilo cest, ki jih je treba dnevno po večkrat škropiti. Še leta 1919 so bile vse take ceste in ulice skupaj dolge komaj 100 km, leta 1923 je ta dolžina vsled novih ulic na Mirju, v Rožni do-lini, za Bežigradom in v Sp. Šiški narasla že na 147 km. Ob priključitvi so bile te ceste in ulice vsled novih ulic v svetokrižkem okraju skupno dolge že 178 km. S priključitvijo okoliških občin L. 1935 pa je ta dolžina poskočila na 350 km. Tako je skozi vseh zadnjih 10 let vztrajno rastla dolžina prometnih žil po mestu, za škropljenje pa je na razpolago še vedno isto število škropilnih avto-mobilov z isto tehnično dovršenostjo, oziroma po-manjkljivostmi kakor pred 10 leti. Vse te pri-prave so že dolgo vrsto let neprestano v rabi in kar čuditi se moramo, da jih je cestno nadzorstvo in njegovo osebje tako dolgo ohranilo v takim stanju, da so še kolikor toliko uporabne, čeprav so bile v nekaterih vročih tednih včasih tudi po 14 ur na dan na cesti. Vsi pa vedo, da to stanje dolgo ne bo več vzdržno. Vsled premajhnega števila

škropilnih avtomobilov in vsled tako povečanega mestnega okoliša morajo ti avtomobili mnogo hi-treje hiteti iz ulice v ulico, da morejo vsaj naj-bolj prometne ulice večkrat na dan nekoliko oro-siti. Leta 1932 se je z enim avtomobilom pri na-vadnem osemurnem dnevnem škropljenju poškop-pilo 30—35 km ceste, danes pa jih je treba v istem času poškopiti do 60 km. Seveda pa je tako po-spešeno škropljenje mnogo pomanjkljivejše in ne-kaj ur, odkar je odzvel škropilni avtomobil, se na ulici že vzdigne prah in pritožba s strani me-ščanov je že tu, črno na belem v kaki pisarni ma-gistratnih uradov, v časopisu ali pa vsaj pri tem ali onem gostilniškem omizju. Da pa kljub pove-čanemu številu za škropljenje potrebnih km mo-rejo priti na vrsto vse važnejše ulice in trgi, je bilo treba čas škropljenja podaljšati celo na 14 ur dnevno. Ker pa stalno uslužbenih vozačev ni do-voljeno zaposljevati preko 48 urnega delavnika, je treba večkrat najemati sezonske vozače, kar vse-kakor avtomobilom ni v korist, ker človek, ki ima kako pripravo samo od časa do časa v rokah, go-tovo ne pazi nanjo s tako skrbnostjo in vestnostjo kakor kdo drugi, ki je stalno pri njej.

V teh okoliščinah mora torej mestno cestno nadzorstvo skrbeti, da tudi v dneh največje vro-čine in suše po Ljubljani ne bo prahu. Vmes pri-dejo še razne prireditve, slavnosti in obhodi, tako da je treba vrstni red škropljenja stalno izpremi-njati, čeprav se dan na dan množe prošnje, naj bi se vsaka ulica škropila vsak dan od določenih urah. Po vsem tem pa je razumljivo, da takim prošnjam ni mogoče ustreči, ker se mora cestno nadzorstvo stalno bati, da bo kakšnega najbolj vro-čega in suhega dne odpovedal ta ali oni avtomobil, ki se je naveličal tega neskončnega službovanja najprej v vojaški, sedaj pa še v civilni službi.

Sedanji mestni župan g. dr. J. Adlešič je takoj ob svojem nastopu opazil, kako pomanjkljive so vse te priprave in kako malo morejo ustrezati tudi skromnim potrebam ljubljanskega meščanstva. Zato je kmalu začel akcijo, da se nabavi nekaj no-vih škropilnih avtomobilov in je že pozval nekatere trvdke, da stavijo svoje ponudbe. Trvdke, ki iz-delujejo sicer zelo moderne in porabne škropilne avtomobile in cestne valjare, so res ponudile svoje blago, toda dobavni rok je tako dolg, da za letoš-nji vroči in suhi del leta skoraj ne pridejo v po-štev. Večinoma bi mogle dobaviti škropilne avto-mobile šele proti začetku septembra, ko najhuša atiska že mine in more, v jesenskih tednih tudi do-seđanja park zadostovati zmanjšanim potrebam. Zato bodo novi škropilni avtomobili prišli na ceste šele z naslednjim poletjem, medtem pa bodo teh-nični strokovnjaki, finančni odbor in odbor za oce-no nabavk vprašanje mogli še bolj temeljito pro-učiti, da bo denar, ki ga bo treba šteti v ta namen iz mestne blagajne (približno 350.000 Din za ško-pilni avtomobil), res plodonosno naložen.

Termalno kopališče L I P I K

Drobne novice

Koledar

Cetrtek, 16. julija: Devica Marija Karmelska.

Osebnosti

Iz vojaške službe. Odrejeni so na službo v šlpsko vojno okrožje peh. poročnik Zdenko Metlikoš; na službo v mornariško poveljstvo san. poročnik dr. Albert Sentočnik; za zdravnika topniško tehn. zavoda mornarice san. stotnik I. razr. mornarice dr. Mihael Nagorni; na službo na brod »Dubrovnik« poročnik korvete Karel Kovačič in Stefan Pust; na službo na brod »Zmaj« poročnik korvete Branko Pečovnik, Marjan Gorečan in Valter Grego; na službo na brod »Hvar« poročnik korvete Ciril Šreter in Ivan Plesničar; na službo na brod »Jadrane« poročnik korvete Branko Ivančič; za upravitelja san. materijala san. skladišča IV. arm. oblasti nižji san. pomočnik IV. razr. Kazimir Cotic; na službo na brod »Jaki« poročnik korvete Stefan Lerner; na službo v štab poveljstva rečne flotile — za pobočniške posle poročnik fregate Ladislav Lah; na službo v štab 3. hidroplanske poveljstva poročnik korvete Alojzij Kavsek; na službo v pomorsko obalno poveljstvo poročnik korvete Ivan Loc; na službo v poveljstvo baze rečne flotile poročnik korvete Josip Pretnar in Ilija Goršič in na službo v hidrografskega urada mornarice poročnik korvete Franc Drušković.

Imenovan je za drž. mojstra v X. pol. skupini Aladar Urbanek.

Senzacija za kopalce TIBIN

Novo sredstvo brez masti in olja zanesljivo štiti pred sončarico in naravnim potom kožo hitro porjavi.

Mala steklenica 100 gr Din 12.—
velika steklenica 200 gr Din 20.—

Drogerija Kanc, Ljubljana - Maribor

Romarski vlak na Višarje pelje 1. avgusta zjutraj ob 7.30 z glavnega kolodvora iz Ljubljane. Vlak bo postal na vseh postajah do Jesenice. Pri glasilo se je nad 400 romarjev. Ker se je bati, da bo zmanjkalo spovednikov, prosimo gg. duhovnike, da se po možnosti udeležijo tega romanja, katerega spremlja naš nadškof dr. Gregorij Rožman, ki bo imel tudi glavno službo božjo z nagovorom. Baklje za večerno procesijo dobe romarji že v vlaku. Oni, ki so se prijavili iz Ljubljane, naj dvignijo izkaznice pri Prosvetni zvezi. Miklošičeva cesta 7 od 8—14. Pri večerni procesiji in pri glavni službi božji bo ljudsko petje in se bodo pele pesmi kakor ob evharističnem kongresu.

Počitniška izmenjava jugoslovanskih in češkoslovanskih akademikov. Jugoslovansko-češkoslovanska liga je priredila v hotelu »Bellevue« pozdravni večer na čast češkoslovanskim visokoolcem, ki so na počitniški praksi v Ljubljani. Med njimi so trije medicini in trije gradbeniki, dalje po en gradbenik v Celju in Mariboru, po en medicinar in študent v Ljubljani, v Celju in Mariboru. Razen tega je pri ljubljanski podružnici Narodne banke en češkoslovanski bančni uradnik. Na drugi strani pa je tudi isto število naših visokoolcev na počitniški praksi na Češkoslovanskem. S to izmenjavo se bodo medsebojni stiki gotovo poživili, naši visokoolci imajo pa to na ta način priliko, da si izpopolnijo svoje znanje.

Vsakemu ni mogoče iti
v kopališče.

endar

more vsak žrtvovati Din 100.— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO z rdečimi srci!

Občinske volitve. Volivcem onih občin, v katerih se bodo vršile volitve v bližnji bodočnosti, priporočamo knjžico: Za občinske volitve, ki vsebuje: Zakon o volilnih imenikih, Zakon o občinah ter uredbo o sestavi kandidatnih list. Cena 5 Din. Dalje priporočamo tiskovine: Kandidatna lista — komad 1 Din, ter Izjava (za kandidate in namestnike) komad 25 par. Naročila sprejema Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Termalno kopališče na Izlakah pri Zagorju je letos izredno dobro obiskano. Velika udobnost, ki jo nudijo preurejeni kopališki prostori ter topla in dobra postrežba, ne privablja le mnogo domačinov, temveč tudi goste iz bolj oddaljenih krajev, zlasti mnogo Hrvatov.

Preizkušena specialna kozmetična tekočina s znanstvenim uspehom in prijetnim in nežnim vonjem, za katere dobivamo dnevno zahvalo. Takoj ustavi ispanjanje las in jači korenine. Lase strastno tudi na pleši. Temeljito odstrani prhut in vse neugodnosti. Pošiljamo po povzetju steklenica Din 40.— omoj in postolina Din 7.—.

MODERNA KOZMETIKA - SPLIT

Ako ne želite zadovoljiti z rezultatom, povrnemo denar.

V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 15. t. m. je objavljena »Uredba o izpremembi veljavne uredbe o ustanovitvi osrednjega sklada za sanacijo glavnih bratovskih skladov za zavarovanje delavcev in nameščencev v podjetjih, ki spadajo pod rudarske zakone v kraljevini Jugoslaviji«, dalje »Izpremembe in dopolnitve in popravki v naredbi o preskrbovanju nezaposlenih delavcev in nameščencev«, »Pravila o opravljanju izpita za lovškega čuvaja«, »Razglas o razpisu volitev občinskega odbora za občino Domžale, Dvor, Zagradec in Žužemberk« in »Objave banske uprave o pobiranju občinskih davčnin za občino Ried. Črnomelj mesto in okolica.

ozdravi

poapnenje žil

Maribor

Z Abrahamom se je srečal ugledni mariborski hotelir g. Franc Zemljik, lastnik znanega hotela »Orel«. Želimu mu ob 50 letnici še mnogo let srečnega in uspešnega življenja.

Stanovanjski urad Mariborskega tedna. — Kakor vsako leto, bo tudi letos posloval za časa Mariborskega tedna poseben stanovanjski urad. — Nameščen bo v Putnikovi menjalnici na glavnem kolodvoru. Prijave zasebnih stanovanj, ki jih bodo dali lastniki za časa MT na razpolago, sprejema le omenjena poslovalnica Putnika dnevno od 8 do 12 ter od 14 do 18 pop.

Danes pridejo plavalci Ilirije. Plavalne tekme na otoku vzbujajo že sedaj vso pozornost Mariborčanov. Če bo vreme naklonjeno, je pričakovati v soboto in neležjo rekordne udeležbe gledalcev. Zanimajo se za tekme tudi Avstrijci ter bodo prišli tudi gledalci iz Grada. Danes popolne pridejo v Maribor plavalci Ilirije iz Ljubljane. — Ilirija pošlje na tekme 35 plavčev in tekmovalcev v skokih.

Razdelitev razstavnih prostorov. V ponedeljek, dne 20. t. m. bo razdelilo Slov. obrtniško društvo ob 14 v Cankarjevi meščanski šoli prostore med razstavljalce, ki se udeležijo obrtnih razstav na letošnjem Mariborskem tednu. Vsi zainteresirani naj se te razdelitve po možnosti osebno udeležijo.

Adaptacija vojaških konjušnic. 23. t. m. ob 11 dopoldne se vrši v štabu dravske divizije v Ljubljani licitacija za adaptacijo vojaških konjušnic v Mariboru. Podrobni pogoji so interesentom na razpolago v štabu divizije.

Pension Lobnica, Smoln. Ruše

Novo, moderno urejeno letovišče. Kopalni bazen

Dijaki so odslužili rok. V torek popoldne so zapustili Maribor mladi inženjerji, ki so odslužili svoj vojaški rok v šoli za rezervne inženjerske častnike v Mariboru. Z godbo in svojimi oficirji na čelu ter v spremstvu tovarišev, ki se služijo, so prikorakali iz inženjerske šole skozi mesto na kolodvor.

Novi avtobusi v drugih barvah. Dne 1. avgusta bo stavljen v promet na mestni progi nov avtobus znamke »Man« z Dieslovim motorjem. — Kmalu mu sledijo še drugi trije avtobusi. Karoserije gradi tvrdka Pergler. Barvani bodo v slonokoščeno in cinoblastno rdečo, dočim so bili vsi dosedajni mestni avtobusi barvani zeleno-belo, kakor so barve mariborskega mesta.

S škedenja padel. Hudo se je ponesrečil v Ribnici 41 letni tesar Franc Gominsek. Pri postavljanju škedenja je padel v globino ter obeležal s strtimi rebri. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Kolporterje sprejme uprava »Slovenca« in »Slovenskega doma« na Koroski cesti 1. Zaslugek dober in stalen.

Druga podjetja se zanimajo. Reorganizacija mestnega avtobusnega prometa, ki jo izvajajo Mestna podjetja, je vzbudila veliko pozornost tudi drugod. Mestna podjetja so dobila že veliko vprašanj od mestnih uprav in zasebnih družb, te dni pa se je mudila v Mariboru posebna skupina Avstrijcev, ki so prosili, da bi dobili vpogled v reorganizacijski načrt.

V Hočah bodo imeli v nedeljo, 26. julija na dekanjskem dvorcu ob 3 popoldne velik koncert, kateremu sledi prosta zabava na vrtu.

Tesni stiki mariborskih in varaždinskih obrtnikov. Slov. obrtniško društvo je priredilo izlet svojih članov v Varaždin. Z »rdečim Frankom« se je odpravilo 32 mariborskih obrtnikov. Varaždinski tovariši so jih izredno priščno sprejeli, jim razkazali mesto in znamenitosti ter jih gostoljubno pogostili. Mariborčani so v zahvalo povabili Varaždinca v Maribor na Mariborski teden.

Smrt kosi. V bolnišnici sta umrla 34 letni posestnik Anton Puncuh in 42 letna posestnica Marija Lipovž. Naj počivata v miru!

V damski krojni tečaj se sprejme še nekaj interesentov. Naj se čimprej prijavijo pri predavateljih. Tečaj je otvoril v torek obrno-zadružni inšpektor Založnik, vodi ga pa banovinski strokovni učitelj Knafele. Dosedaj se ga udeležuje 33 obiskovalcev.

V poročilu o življenju kazniških paznikov se je po krivdi »tiskarskega škrlata« vrnila majhna pomota. Opoldanski odmor traja do pol 2 in ne do pol 1.

Skoraj bi bila zgorela. V Ješenci pri Račah je nastal ob 2 ponoči ogenj v čevljarški delavnici Matevža Skaze. Čevljar je bil s svojo ženo v postelji, ko ju je prebudil dim ter je bilo po hišo že v plamenih. V zadnjem hipu sta se oba rešila, zgorelo pa jima je dobesečno vse. — Drug požar je bil v Klopeh pri Slov. Bistrici. Zgorelo je gospodarsko poslopje posestnika Leopolda Brumca.

Ker so jo karaži, je pila lizol. Včeraj dopoldne so bili pozvani reševalci v Vatovo ulico, kjer se je zasturpila 17 letna M. O. Oče jo je karal, pa je želela v hipni razburjenosti segla po lizolu. V bolnišnici so ji rešili življenje.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 16. julija: 12.00 Vojaske godbe (plošč) 12.45 Poročila, vreme 13.00 Čas, spored, obvestila 13.15 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošč) po željah 14.00 Vreme, borza 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila 19.30 Nacionalna ura: Moderne in olimpijske igre (Kred. čl. iz Belgrade) 20.30 Slovenska glasba za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarik) 20.30 Prenoč. simfonije koncerta iz Bolone (solist Bojan Adamčič) 22.00 Čas, vreme, poročila, spored 22.30 Ruski sekstet (stare ruske dlaske pesmi).

Drugi programi

CETRTEK, 16. julija. Belgrad 1: 20.00 Pester večer 22.00 Prenoč. iz kavarn — Belgrad 11: 20.00 Zetev v Sumadiji (Aleksič) — Zagreb: 20.00 Harambašićeva proslava 20.30 Prenoč. iz Belgrade 22.15 Hrvatski trio Duna: 19.30 Vojaske godbe 21.00 Pester večer 22.10 Radijski orkester — Budimpešta: 19.25 Igza 22.10 Akademski zbor 22.30 Jazz — Trst: Milana: 17.15 Vokalni koncert 20.15 Igza, nato orkestralni koncert 20.35 Plesna glasba — Rim-Bari: 20.40 Rosinjev večer — Brana: 19.10 Vojaske godbe 20.05 Narodne pesmi 20.50 Rolandova tragedija »Znanje mladosti« — Varšava: 20.00 Španske narodne 21.00 Poljske narodne 21.30 Zelenska kvarteta 22.15 Salonska glasba — Kölnberg: 20.10 Plesni večer — Hamburg: 20.10 Prenoč. koncerta s Helgolanda — Lipsko: 20.10 Vojaske godbe — Köln: 20.10 Gremeyerjev koncert 21.15 Narodna glasba — Frankfurt: 20.10 Zabavni koncert — Stuttgart: 20.10 Laska glasba — Monako: 20.10 Lortzingova komična opera »Oba strelca« — Bernoltinger: 19.30 Narodna glasba 21.10 Ferrarjeva komična opera »Ljubime kot zdravnik«.

Celje

Zrtev materinstva. V torek ob 4 popoldne je umrla v celjski bolnišnici v starosti 28 let gospa Marija Belc, žena kleparskega pomočnika g. Belca pri g. Kraljcu v Aškerčevi ulici. Pokojna gospa je umrla kot žrtev materinstva. Dne 11. maja t. l. je rodila dve zdravi deklici, sama se pa od takrat ni več opomogla ter je pretrpela hude duševne in telesne muke in jo je sedaj Bog rešil hudega trpljenja. Že prej enkrat je tudi rodila dvojčka, ki so pa umrli. Pogreb bo danes ob 5 pop. iz mrtvašnice okoliškega pokopališča. Naj počiva v miru! Zaljubljeni iskreno sožalje.

Predpriprave za regulacijo Savinje. Takoj, ko je podjetje Nassinbeni v Mariboru dobilo od g. bana nalog, naj se začne z deli, so se pričela na terenu profiliranja ter izročitev terena. Podjetnik si je pospešeno naročil potreben inventar, predvsem bager, ki je sedaj na poti iz Belgrade. Seje ko bo prispel bager, bo podjetje začelo z delom v popolnem obsegu in bo takrat zaposlilo večje število delavstva. V zadnjih dneh je podjetnik začel delati provizoričen most čez Savinjo pri Košnici, čez katerega bo mogoče spraviti na levi breg Savinje ves inventar. Na levem bregu Savinje bodo namreč glavna zemeljska dela. Ta provizoričen most bo služil obenem tudi za odvažanje izkopanega materiala iz struge Savinje v stransko deponijo v Košnici ter za prevažanje kamena iz kamnoloma na desnem bregu k škarpam, ki bodo v večini na levem bregu Savinje. Pri gradnji mostu in drugih predpripravih je sedaj zaposlenih okrog 25 delavcev. Takoj ko bo dospej ostali inventar, se bo število pri Savinji zaposlenih delavcev začelo naglo dvigati. V ponedeljek, dne 20. t. m. bo komisija kr. banske uprave, ki bo razčistila vsa vprašanja glede razlastitve zemljišč, potrebnih za regulacijo Savinje v drugi etapi, ki sega do tremerskega mostu do Jeretina v Košnici. Druga etapa meri nekaj nad 1 km.

Izpitni vozačev motornih vozil bodo v sredo, dne 20. julija od pol 9 dopoldne dalje na sreskem načelnstvu v Celju.

Zrtev avionske nesreče pri Ljubljani, odvetnik g. dr. Adolf Korčič, je bil dobro znan tudi v Celju, kjer je služboval dalje časa, in sicer najprej v odvetniški pisarni g. dr. Ogrižka, nato pa v odvetniški pisarni g. dr. Božiča. V Celju si je v teku svojega službovanja pridobil mnogo prijateljev in vseh slojih prebivalstva. Udeleževal se je za časa svojega bivanja v Celju tudi v naših organizacijah, predvsem pri Družnem klubu in kot predsednik SK Jugoslavije. Na vse, ki so ga poznali, je napravila vest o tragični smrti tega nadarjenega in agilnega mladega odvetnika najgloblji vtis.

Rdeči teror se je zatekel v »Jutro«. Na naš članek o rdečem terorju v tekstilni tovarni Bergmann smo dobili sedaj odgovor v »Jutro«. Od kdaj nova pobratimlja med rdečimi in »Jutrom«, ni znano. Na članek sam pa samo tole: Mi smo odločno nastopili proti rdečemu terorju, ki vlada v zadnjem času med celjskim delavstvom. Kdor je naš članek prebral, je mogel uvideti, da nismo vzeli nikogar v zaščito, zahtevali smo samo, naj bo svoboda za vse enaka. Posebno bi se danes priporočali našim sodrugom in sodružicam, da bi bilo od njih zelo lepo, če bi tudi v praksi pokazali toliko opazovanja svobode, ki jo toliko propagirajo zase in za svoje somišljenike, odrekajo pa za vsem, ki niso istega mišljenja. Poudarjamo tudi, da se v svojih prvi točki nismo niti z besedo dotaknili socialistične strokovne organizacije in se nam le čudno zdi, zakaj jo nepodpisani v »Jutro« vlačijo na dan. Odkrito povedano, se prav nič ne čudimo, da so se zatekli rdeči v »Jutro«, kakor se tudi nič ne čudimo, da jim je dalo »Jutro« na razpolago prostor.

Zrtev nesreče. Nadž Josip, 16 letni brezposeln delavec brez stalnega bivališča, pristojen v Harasli pri Osejku, je postal žrtev prometne nesreče. Ko je stopal v ponedeljek okrog 18 po cesti proti Petrovcam, je na ovinku pri Levcu privozil za njim avtomobil in je Nadž preslišal njegov signal. Blatnik je podrl Nadža na tla ter mu zlomil desno nogo nad kolonom. — Božnik Jože, pos. tajnik na Dobri, se je vozil v ponedeljek na kolesu. Med vožnjo je trčil v kolo, na katerem se je vozila pletilska pomočnica Stefanka Prebeg iz Vojnika. Božnik je pri sunku padel s kolesa in si zlomil nosno kost.

Idriščani v Žireh

V vrsto prireditev odbora za proslavo obletnice idrijske realke je spadal — po idrijskem večeru v radiu in izletu k Sv. trem kraljem — nedeljski izlet na našo obmejno točko Ziri, odkoder je dobri dve uri pešhoje do živosebrnega idrijskega rudnika. Toda če mejo, ki teče tik za Ziri, v Bojnicu — ne smemo. Umestno in pomembno bi bilo torej, da so Idriščani izbrali za svoj ponovni sestanek baš Ziri, saj sta bila oba kraja pred vojno v stalnih gospodarskih in kulturnih stikih, ki jih je nasilno raztrgala le meja.

Kljub deževnemu vremenu so bili dobre volje vsi udeleženci, ki so se s turistom potegnili do Skofje Loke, od tod pa z avtobusi (65 oseb) v prelesto, dasi ta dan v meglo zavito Poljansko dolino. Ustanovili so se najprej na gradiču Visoko, kjer je ob grobnici pokoj. ljubljanskega župana, politika in pisatelja dr. Ivana Tavčarja o njegovem življenjskem delu za narod in njegovo kulturo v zgoščenih besedah govoril skladatelj Zorko Prelovec, oktet ljubljanskega Zvona je ubrano in pretresljivo zapel Prelovečev nagrobniček »Poljana toži«, odbor pa je na grobnico položil krasen, pozlačen lovčev venec. Za pijetelni čin Idriščanov se je globoko zahvalila pokojnikova soproga gospa dvorna dama Franja dr. Tavčarjeva, ki je prijazno povabila vse izletnike na grad, jih ljubezljivo pogostila, jim razkazala notranje prostore, zlasti zanimivo dr. Tavčarjevo sobo, kjer je pisal svoja najlepša dela. Oktet ljubljanskega Zvona je zapel par narodnih pesmi, zasedli smo avtobuse in oddrli proti Zirem, kjer so nas pričakovali Zirovci z g. županom Primožem na čelu. Večina izletnikov je kmalu po prihodu odšla na mejo, kamor so prispeli nekateri njihovi sorodniki na kratek pomenek, pevci pa so šli v farno cerkev, kjer je bila nova maša rojaka g. Zakla in so poslušali lepo cerkveno petje. O tem smo že poročali včeraj. Z okusnim kosilom sta Idriščanom postregli Demšarjeva in Gostiševa gostilna. Na mizi seveda ni smelo manjkati pravih idrijskih žlikrofov.

Popoldne ob treh se je vršila, namesto na prostem, kjer je deževalo v domu glasbene prireditve, na kateri je pridno prepeval oktet ljubljanskega Zvona pod vodstvom Doreta Matula (prepeval je skoro izključno idrijske ljudske pesmi), izvrstni Cimermanov trio, recitacijo Cankarjevega Hlapca Jerneja in zabavno točko »Idrijski humor in folklor« pa je vzorno prednašal član Narodnega gledališča Valo Bratina.

Le prehitro je potekal čas in treba je bilo za sestati avtomobile, ki so nas zvečer pripeljali zopet v Ljubljano. Bil je res posrečen izlet, ki ga ne bomo zlepa pozabili.

Fotoamaterji

za Vaš dopust ali izlet se preskrbite z dobrimi filmi Agfa, Perutz, Minosa itd. — Dobite jih že od 10 Din naprej v foto-trgovini

Joško Šmuc, Ljubljana Šelenburgova 6

Razvijanje in kopiranje po brezkonkurenčni ceni in kvaliteti. — Pri vsakem filmu dobite natančno osvetljevalno tabelo, da vam je uspeh v popolnosti zagotovljen.

☉ Zobozdravnik dr. Rodoschegg ne ordinira do konec avgusta.

☉ Razpis dobave premoga za mestno klavnico. Interesenti se opozarjajo na razpis mestnega poglavarstva v Službenem listu z dne 11. julija t. l. šte. 332.

☉ Nočno službo imajo lekarnice: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočevár, Celovška c. 62 in mr. Gargas, Moste.

Pošljite naročnino!

Gospodarstvo

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine proti „Prizadu“

Včeraj smo prinesli notico o nameravani reorganizaciji zavoda za zunanjo trgovino, ki da bo dobil dobil nov odsek za kontrolo izvoza sadja. Belgrajska „Politikaz“ z dne 15. t. m. prinaša obširno poročilo v zvezi s to organizacijo, v kolikor se tiče organizacije našega sadnega izvoza. Kot je iz tega poročila razvidno, pojavila sta se v vprašanju organizacije izvoza zelo si nasprotujoči stališči.

Trgovci in izvozniki so bili s „Prizadom“, ki posega na njih polje, nezadovoljni. Oni stojijo na stališču, da je treba bolj upoštevati privatno inicijativno in čimbolj omejevati državno intervencijo. Zato predlagajo, da se „Prizad“ odvzame pravica deliti kontingente pri izvozu sadja v posamezne države ter se mu prepustijo edino preferencialni za izvoz suhih sliv.

Ti predlogi, ki si jih je usvojil načrt uredbe, kateri bo predložil vladi, so vzbudili nezadovoljstvo med prizadetimi krogi, ki smatrajo to kot popuščanje privatni trgovski inicijativi in zoperstavljanje poslovnih agrarnih interesov. Namen „Prizad“ je, da doseže boljše uvajanje kmetijskih pridelkov. Da pa ta namen lahko izvršuje, mu morajo biti pridržani vsi kontingenti, ki imajo v izvoznem dobro ceno, ker brez tega bi imel stalno izgubo v vrednosti zadrževanja visokih cen za pšenice. Če se mu vzamejo kontingenti, potem ne bo mogel kriti izgub, ki nastanejo pri pšenici iz svojih dohodkov, ampak bi morala priskočiti v pomoč država.

Inozemske ponudbe za zgradbo novih železnic

Kakor je že znano, je vlada odobrila načrt nove uredbe o trasiranju in gradbi novih železnic. Načrt predvideva gradbo blizu 3000 km novih železniških prog.

Glede finaciranja gradbe teh novih prog je finančni zakon l. 1936-37 dal finančnemu ministru pooblastilo, da najame v ta namen posojilo 500 milj. Din. Razen tega se namerava uporabiti tudi še izredne kredite v smislu tozadevnih določb finančnega zakona ter neizkoriščene kredite predvidene v uredbi o financiranju javnih del in gradbe prog, na katerih so dela delno odložena. Kakšnih velikih posojil se ne namerava najemati.

Prometni minister je pooblaščen, da skupno s finančnim ministrom sklene dogovore glede načina financiranja gradbe novih železnic kakor tudi glede pribave finančnih sredstev.

V zvezi s tem načrtom za gradbo železnic, so prispeli v Belgrad zastopniki nekaterih inozemskih finančnikov, ki se interesirajo za gradbo novih železnic.

Iz Francije so prišli v svrhu razgovorov zastopniki dveh grup, iz Nemčije ene grupe, iz Švice dveh grup, iz Poljske dve grupe in iz Amerike zastopniki ene grupe. Ti zastopniki, od katerih so nekatere grupe predložile že konkretne načrte, so že stopili v stik z merodajnimi faktori zaradi priprave načrtov.

Elektrifikacija belgrajske okolice

V okolici Belgrada je razmeroma malo elektrificiranih krajev. Pa tudi v mestih, kjer se nahajajo elektrarne, sedanje naprave ne odgovarjajo več današnjim potrebam.

Belgrajska občina namerava popolnoma reorganizirati svoja gospodarska podjetja kot klavnic, elektrarno in tramvaj. Vsa ta podjetja hočejo postaviti čisto na trgovsko podlago in jih izločiti iz neposrednega vpliva občinske uprave.

Pri tej reorganizaciji bo prišla prva na vrsto električna centrala, ki bi se, kot se zahtuje, preselila v delniško družbo ter bi večino delnic imela v rokah občina.

Predvideno je znatno razširjenje teritorialnega delokroga centrale. Postavili se bodo daljnovodi, ki bodo šli do Smedereva, Požarevca, Mladenovca, Obrenovca in Lazarevca. Novo podjetje bi tudi prevzelo več obstoječe električne centrale na svojem teritoriju.

Industrijskim podjetjem bi centrala dobavljala tok po najnižji ceni. Računa se, da bi ta cena bila 0,70 do 1 dinarja za kilovat. Elektrificiralo bi novo podjetje vsa bližnja mesta in vasi, tako da bi bila belgrajska okolica popolnoma elektrificirana.

Cena za razsvetljava bo evedda znatno dražja kot za industrijski tok, vendar pa bo nižja kot pa so jo računale elektrarne v posameznih okoliških mestih.

Belgrajska občina pričakuje, da bo imela kot zagrebška občina, ki ima vpeljan podoben sistem, od svoje tako reorganizirane elektrarne znatne dohodke.

na blagajna. In to bi bilo vse le radi tako imenovane privatne inicijative in pa vsled tega, da se da čimvečji delokrog enemu odseku Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine.

Če se bo zavod za zunanjo trgovino reorganiziral v tej smeri, kot se hoče to napraviti pri sadnem izvozu, potem bi mogli, pravi „Politikaz“ govoriti o likvidaciji sedanjega „Prizada“ in o ustanovitvi novega „Prizada“ v okviru zavoda za zunanjo trgovino. Razlika med obema bi bila velika. Sedanji „Prizad“ skrbi za čim boljše cene pri uvajanju kmetijskih pridelkov, novi „Prizad“ pa ne bi skrbel za to ampak bi gledal le, da zadovolvi zahtevam izvoznikov in uvoznikov našega blaga v inozemstvu.

Sploh pa se v vprašanju naših agrarnih produktov in njihovih plasiranja opazila dve različni smeri, kar more koristiti le ozkemu krogu, zna pa škodovati vsemu gospodarstvu.

Kot kažejo gornja izvajanja „Politike“, prihaja do nekega nasprotja med krogi okrog „Prizada“ in krogi okrog Zavoda za zunanjo trgovino. Pojavlja se malenkostna ljubosumnost, ki ni v interesu tistih, ki bi jim oba zavoda morala služiti. Izgleda, da trpi naš izvoz že pod hiperorganizacijo. Potrebna bi bila razdelitev delokrogov med posameznimi institucijami, sicer mora priti do nepotrebnega dvojne dela in kar je še hujše, moglo bi se zgoditi, da bo podrl edea tisto, kar bo zgradil drugi.

Prizad začel s kupovanjem pšenice

Včeraj je začel „Prizad“ s nakupovanjem nove pšenice. V zvezi s tem so bili objavljeni pogoji, po katerih se ta nakup vrši. „Prizad“ kupuje pšenice od trgovcev in izvoznikov izključno potom domačih blagovnih borz. Od mlinarjev pšenice ne bo kupoval.

Najmanjša količina, ki jo „Prizad“ prevzame, je pri vagonem blagu 5 vagonov, pri blagu v šlepih pa 10 vagonov. Od zadržug in producentov, ki mu bodo svoje prodaje direktno prijavili, bo prevzel „Prizad“ najmanj 5 vagonov, pa bodisi vagonskega blaga ali pa v šlepih. Več producentov bo moglo tudi skupno dobaviti 5 vagonov. Prijaviti pa bodo morali blago pod skupnim imenom in predložiti potrdilo, da je prodana pšenica lastni produkt dotičnih producentov.

Cene so določene na podlagi ugotovljenih standardov kvalitete in voznih paritet. „Prizad“ si pridržuje pravico, da na podlagi analize spremeni konec tega meseca standard za žito posameznih provenijenc. Plačilo blaga se bo izvršilo pri blagajni društva v Belgradu. Ob priliki predložitve obračuna je prodajalec obvezan predložiti vse dokumente, ki so v smislu pogojev potrebni za likvidacijo obračuna.

V primeru sporov je merodajno razsodišče, postavljeno po določbah civilnopravnega postopka.

Zvišanje delniške glavnice pri Zefir d. d., Subotica. Tovarna peči v Subotici Zefir d. d. je zvišala delniško glavnico od 1 milijon dinarjev na polgred milijon z izdajo 500 novih delnic po 1000 dinarjev. Delnice se morajo polno vplačati do konca tekočega leta.

Kontrola izvoza sadja

Centralna komisija za kontrolo izvoza sadja je izdelala navodila za banke uprave glede načina izvajanja kontrole pri izvozu sadja.

Napravljen je že proračun stroškov te kontrole in istočasno je tudi že presojeno za sredstva, s katerimi se bodo ti stroški kritili. Po tem proračunu bodo stroški za lokalno kontrolo znašali 516.000 Din, stroški revizijske kontrole, osrednje uprave in poročevalske službe pa 400.000 Din. To pomeni, da bo kontrola izvoza sadja stala malo manj kot cel milijon dinarjev.

Izdelan je tudi načrt uredbe o izvozu sadja. V tem načrtu je predvidena razširitev delokroga in kompetence centralne komisije, ki bi delovala kot strokovni odbor pri odseku za sadje v zavodu za pospeševanje zunanje trgovine. Namerava se tudi ustanoviti register izvoznikov sadja.

Kakor je potrebna organizacija našega sadnega izvoza, tako obstoja bojazen, da bodo vsi ti predpisi in vsa kontrola šla predaleč in izvoz biokratizirali ter tako povzročili več škode kot pa koristi.

Albanska narodna banka, ki ji predseduje bivši italijanski finančni minister Mosconi, je zaključila poslovno leto 1935 z dobičkom 308.568 albanskih frankov (napram 306.168 v l. 1934). Iz tega dobička bo izplačevala na delniško glavnico 5 milj. alb. frankov 4% dividendno.

no kasno oziroma počasi umetniško zorel in bil deležen priznanj. Glavna dela je napisal in izdal šele v zadnjih letih svetovne vojne pa vse do danes, ko je njegov položaj v bolgarski sodobni prozastiki sila krepek.

Pozornost je vzbudil z novelami iz svetovne in deloma že bolgarske vojne. Natisnil jih je v dveh zbirkah z naslovom „Razkaz“ („Novela“) leta 1917 in 1918. Obe knjigi sta doživeli kasneje drugo izdajo (1928, in 1929), dočim je tretja knjiga s istim naslovom izšla leta 1933. Prva obsežnejša prozna delo Jordana Jovkova je „Žetvar“ („Žanec“). Dočim je preje od lirike prešel na nekam lirčno prozo in potem v realizem, pomeni „Žanec“ prodor simbolizma pri Jovkovu. Treba je posebej poudariti miroljubno, neekstremistično naravo Jordana Jovkova in njegovo nepopolno, prav nič s šovinizmom prepojeno slikanje bolgarskega kmečkega življenja. „Žanec“ je izšel iznova leta 1922., predelal pa v tretje leta 1930. To je vsekakor v dobri meri dokaz njegove vrednosti.

Po svetovni vojni je v poglubenosti v bolgarskega človeka Jovkov še brez primere napredoval. Vsestransko je proučil duhovne dobrine svojega naroda, videl njegovo stoletno trpljenje in vso grozovitost tlačanstva svojih prednikov in pa medsebojne borbe, politične in gospodarske, svojih sodobnikov. Dela, ki jih je rodilo to obdobje, lahko po vsej pravici smatramo ne samo za najboljša, kar je dal Jovkov, ampak za sploh najboljše v bolgarski književnosti sploh. Če bi hotel karakterizirati osnovni ton njegovega pisanja sploh, bi dejal, da je Jovkov znal sijajno zadeti sredino med realizmom in romantiko, kar na videz zveni morda malo čudno. Pa je kljub temu resnično. On ni samo tisti bolgarski pisatelj, ki se res z umetniškim hotelem in resno zadarjenostjo ori-

Vzajemna zavarovalnica na Ljubnem likvidira. »Službeni list« prinaša objavo »Vzajemne zavarovalnice zoper ogenj na Ljubnem v Savinjski dolini, s katero la sporoča, da je prešla v likvidacijo. Ta »Vzajemna zavarovalnica«, ki je bila ustanovljena l. 1898, je poleg velike ljubljanske vzajemne zavarovalnice edina, ki je bila na teritoriju Slovenije osnovana v obliki vzajemnega društva.

Poziv Zdržne gospodarske banke v Ljubljani vlagateljem in delničarjem. V »Službenem listu« je priobčen poziv Zdržne gospodarske banke, s katerim pozivlja delničarje, da v roku treh mesecev predložijo stare delnice zaradi prežigosanja nominalne vrednosti delnic, ki je bila zvišana za 90%. Obenem se pozivajo vlagatelji, da v kolikor tega še niso storili, predložijo stare vlozke knjižice v svrhu vpisa obračuna 40% kvote, ki je bila v smislu statutarske rešitve odpisana v špečijalni rezervni fond.

»Automontažna delavnica d. d. zvišuje delniško glavnico. Za 8. avgust je sklican redni občni zbor tvrdke »Automontažna delavnica d. d. v Ljubljani. Na dnevnem redu je tudi sklepanje o zvišanju delniške glavnice od pol na en milijon. Razširiti se namerava tudi družbeni namen v tem smislu, da bo družba mogla izvrševati tudi obrt rednega prevažanja oseb in blaga z motornimi vozili.

Pred ustanovitvijo nemške banke v Belgradu? V angleških listih je izšla vest, da dr. Schacht pri svojem poslovanju pogleda na našo vlado ni uspel glede ustanovitve nemške banke v Belgradu. Z ozirom na to vest ugotavlja »Jugoslovanski kurir«, da se kakšni razgovori z dr. Schachtom o ustanovitvi nemške banke sploh niso vodili. Guverner Reichsbanke se je v Belgradu le zagotovil, da ni ničesar proti temu, da bi merodajne oblasti izdale koncesije za ustanovitev nemške banke v slučaju, če bi razgovori s obstoječimi bankami, ki jih vodi Dresdener Bank, bili brezuspešni.

Padeč cene romunskega petroleja. V Londonu je padla cena sirove nafte od 12 na 10 funtov pri desetonskem vagonu. Sorazmerno so padle tudi cene bencina. Zaradi tega so vznemirjeni tudi romunski industrijski petroleja, ki so poslali v London posebno odposlanstvo, da prouči trg. Romunska država bo imela od padeča cen škodo, ravno tako tudi romunske privatne družbe zlasti domače. Izgleda, da je konjunktura romunskega petroleja že prišla v Romunska industrija je odlično uspevala, dokler je prodajala Italiji. Sedaj prodaja Nemčiji, ki pa je mnogo slabši kupec radi težav, ki so se pojavile v kliničnem prometu, kakor tudi radi tega, ker zahteva Romunija, da se bencin plača v devizah.

Borza
Denar
15. julija 1936.

V zasebnem kliringu je avstrijski siling na ljubljanski borzi notiral 8,73—8,83, na zagrebški 8,67 do 8,77 (8,72) in na belgrajski pa 8,6697—8,7697. Grški bont so na zagrebški borzi notirali 28 den. in ravno tako tudi na belgrajski borzi. Angleški funt je v Ljubljani notiral 238,25, v Zagrebu je popustil na 237,44—239,04 (238,24), v Belgradu pa 237,40 do 239. — Španska peseta je na zagrebški borzi notirala 6,65—6,75 (6,70).

Nemški klirinski čeki so se na ljubljanski borzi dvignili na 13,72—13,92, na zagrebški pa na 13,665 do 13,865 (13,765), za konec julija na 13,575—13,775 (13,675), za sredo avgusta 13,59—13,79 (13,69), za ultimo avgusta 13,55—13,75 (13,65), za sredo septembra pa 13,50—13,70 (13,60), na belgrajski borzi so pa nemški klirinski čeki notirali 13,6714—13,8714.

Ljubljana. — Tečaj je pricom
Amsterdam 100 h. gold. 2965,30—2979,90
Berlin 100 mark 1752,05—1765,93

Mala tableta z velikim učinkom nosi vedno BAYER-jev križ!

ASPIRIN

proti vsem bolečinam in boleznim, ki izhajajo iz prehlada.

Oglas je reg. pod št. Br. 23762 od 19. XI. 1934.

Bruselj 100 belg.	735,26—740,32
Curih 100 frankov	1424,22—1431,29
London 1 funt	218,05—220,10
Newyork 100 dolarjev	4313,60—4349,91
Pariz 100 frankov	289,25—289,69
Praga 100 kron	180,61—181,72

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 2.180.051 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.2425, London 15.3525, Newyork 305,25, Bruselj 51,69, Milan 24, Madrid 41,435, Amsterdam 208,20, Berlin 123,20, Dunaj 57,70, Stockholm 79,10, Oslo 77,10, Kopenhagen 67,625, Praga 12,69, Varšava 57,70, Budimpešta 60,50, Ate-ne 2,90, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,765, Buenos-Aires 0,8325.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% inv. pos. 83—85,25, agr. 48—49, vojna škoda promptna 364,25—366, begl. obv. 68,50 do 69,25, 8% Bler. pos. 83,25—84, 7% Bler. pos. 74—75, 7% pos. Drž. hip. banke 85,50—87,50.

Zagreb: Državni papirji: 7% inv. pos. 81—85 (84), voj. škoda prom. 362—364, begl. obv. 68,50 den., 8% Bler. pos. 82—84, 7% Bler. pos. 72—73,50 (72), 7% pos. Drž. hip. banke 86—87, 7% stab. pos. 82,75 do 83,12, Delnice: Priv. agr. banka 232—234, Trbov. 135 den., Osj. sladk. tov. 135 bl.,

Belgrad: Državni papirji: 7% inv. pos. 83,75 bl., agrarji 48,75 bl., voj. šk. prom. 362—362,25, begl. obv. 68,75—69 (68,75), 8% Bler. pos. 81,50 den., 7% Bler. pos. 73,25—74 (73,75), Delnice: Nar. bank. 6200 den., Priv. agr. banka 232—233 (232).

Zitni trg

Novl. Sad. Pšenica po dosednji ceni ne notira. Od sedaj so priznane cene po odredbi Prizada, ali notiranja še ni.

Moka: bačka, sremska, slavonska og. ogg 195—205, št. 2 175—185, št. 5 155—165, št. 135—145 št. 7 115—125, št. 8 100—102 in pol.

Otrobi: sremski in banaška juta vreče 80—82,5. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Pridobivaite novih naročnikov!

V mnoge slovenske družine

prihaja „Slovenec“ neprekinjeno že nad 50 let

To je dokaz zvestobe do starega prijatelja

županja v njegovo zanesljivost.

Zahtevajte „Slovenca“ na ogled tudi Vi in pišite na naslov: Uprava Slovenca, Kopiarjeva ulica 6, Ljubljana.

Kulturni obzornik

Jordan Jovkov

V naslednjem bom skušal v nekaj potezah podati duhovno podobo največjega bolgarskega sodobnega prozajista Jordana Jovkova, o katerem pri nas sploh še ni nihče obsežneje pisal in tudi prevajal ni, vsaj v tistem obsegu ne, kakor bi vsekakor zaslužil. Spada med današnje petdesetletnike. Rodil se je 8. novembra leta 1884. v vasi Zervana v pokrajini Kottlensko v vzhodni Bolgariji, odrasel pa je na stari romunsko-bolgarski meji v okolici Dobriča, v Dobrudži, kamor so se preselili njegovi starši. Gimnazijske študije je končal v Sofiji, kjer se je spopetka vpisal tudi na pravo, vendar je ob začetku balkanskih vojn zopet odšel v Dobrudžo, kjer je učiteljeval po vaseh. Po svetovni vojni je dobil diplomatsko službo in je nekaj časa živel v Bukarešti, sedaj pa stalno biva v Sofiji.

Ob tej priložnosti nas seveda najbolj zanima njegovo književno delo, o katerem bomo na kratko spregovorili. Prvo pesem „Oratar“ je objavil leta 1905. v listu »Vaska probuda«. Prav tako je v tistih letih sodeloval s pesmimi v »Umetniku« in »Novem občestvu«. Vendar je doba njegove pesniške tvornosti kratkotrajna in v ožjem na celoto njegovega književnega udejstvovanja brez večjega pomena. S prozo, kjer je imel daleč več sreče, je začel leta 1907., ko je v »Probudi« natisnil »Ovčarjevo tugo«. Potem je v istem listu obelodanil še nekaj novel. Še pred svetovno vojno je sodeloval v več bolgarskih revijah in listih. Vendar je treba pripomniti, da je Jordan Jovkov sorazmer-

blizal vojnim motivom in dal nekaj zadetih novel iz tega okolja, ki po svoji prepričljivosti presenečajo, marveč se je z vso ljubeznijo in globino občutka in sočustvovanja vživel po svetovni vojni v bolgarskega kmeta, kakršen je bil še pred vojnami in le deloma potem. Iz te panoge njegove novelistike bi moral omeniti vsaj najuspešnejše stvari, kot so: Pesenta na koleletata (Pesem kole), Postolovi mlini, Šibil in še nekatere.

Posebno mesto gre njegovim »Staroplaninskim legendam«, ki so po mnenju bolgarskih kritikov najlepša knjiga Jovkova in ena najtehtnejših v umetniškem oziru v bolgarski književnosti sploh. Obsega deset srednje obsežnih novel na 160 straneh, ki so prežete v balkansko hajluskno romantiko Hrista Boteva. Vsem po vrsti je pisatelj pripisal za motto citate iz bolgarskega predanja, narodne pesmi, letopisov. V njih je posrečeno zadel bolgarsko motiviko in legendarno pestrost. Zadnji dve noveli od v zgornjem odstavku omenjeni, sta iz te knjige. Na tem mestu naj vsaj omenim tudi novelko zbirko »Zadnja radost«, ki je izšla leto pred »Staroplaninskimi legendami« in je istega obsega.

Leta 1930. je izšla knjiga »Večeri v Antimovskem hanu«, prevedena takoj prihodnje leto v srbohrvaščino in zasluži vse priznanje. Zrela, realistična knjiga je to, pisana z občutljivo etično poglavitvijo. Sploh imam pri prebiranju del Jordana Jovkova vtis sila globokega in notranje trdnega zgrajenega človeka in umetnika. Ponekod se mi vsiljuje sorodnost med njim in prozo enega najboljših sodobnih srbohrvaških pripovednikov: Iva Andrića. Tuji čisto formalna, jezikovno-stilistična stran je pri Jovkovu na evropski višini. Glavna njegova odlika pa je železni objektivizem, ki mu ne dovoljuje nikakih osebnih izlivov ali napirnatu izumetničenega filozofiranja.

Posebej je treba omeniti še zadnji in najboljše njegov roman »Ciflikat kraj granicata« (l. 1934), katerega slovenski naslov bi se glasil »Pristava ob meji«, ki ima vse odlike dosedanjega njegovega pripovedništva, edino jezikovno-stilistično pravijo, da je v njem pisatelj malo popustil. Radi popolnosti podobe moram omeniti še njegova druga dela, po katerih spada Jovkov med prvake današnjega bolgarskega dramatičnega ustvarjanja. Prav te dni gostuje med drugim sofijsko gledališče v Belgradu tudi z njegovo dramo »Borjana« (napisana 1932.). Razen tega je treba omeniti še komedijo »Milijonar« in dramo »Albenas«.

V celoti je Jovkov pristno epični talent, ki se je globoko vživel v bolgarskega druždžanskega kmeta, kjer koreninijo skoraj vsa njegova dela. To nazadnje tudi ni nič čudnega, saj je pisatelj v severnem ravninskem delu Bolgarije preživel večji del mlajših let, vzbujil ondodnega človeka in ga tudi svojstveno verno podal v svojih delih. Danes je priznan ne samo doma, ampak tudi že v Evropi. Bil bi že skrajni čas, ko bi tudi pri nas dobili kak prevod njegovih del. Sicer se pa v tej smeri že pripravlja teren, kolikor mi je znano. T. P.

Kulturnozgodovinski romani. Nekaj posebnega je v madžarski literaturi vrsta romanov, ki jih je v zadnjem času napisal Harsányi Zsolt. Obravnavajo življenje najznamenitejših madžarskih umetnikov, tako roman o glasbeniku Lisztu, slikarju Munkácsyju, pesniku K. Aranyu, S. Petőfiu, Madácsu i. dr. Romani so ilustrirani in naslovljeni s kakim značilnim stavkom iz umetnikovega dela, n. pr. Munkácsyjev: »Ecce homo« (po znani podobi), Madács »Človek bori se...« iz »Tragedije človeka« — madžarskega »Fausta«.

Skrivnosti morja in naše podnebje

Učenci se že od nekdaj trudijo, da bi razložili skrivnosti svetovnega morja. Vemo sicer, da iz morja vstajajo hlapovi, ki se dvigajo v zrak ter nato zopet padajo na zemljo kot dež. Dežnica pa teče v potoke in reke ter nato nazaj v morje. Učenci so izračunali, da celih 93% dežja pade naravnost v morje, 7% pa na zemljo, odkoder se potem po rekah zopet vrača v morje, v kolikor seveda med tem ne shlapi. Tako voda med zemeljskimi snovmi topi razne soli ter jih vedno znova dovaja morju. Ker pa so učenci menda že izračunali, koliko soli je v morju, iz tega sklepajo, koliko je morje staro. Pravijo, da je morje staro celih 100 milijonov let. Kako pa je morje nastalo, tega pa seveda nobena znanost ne more dognati. Tukaj je treba pač verjeti in verovati.

Morje obsega 72% zemeljske površine ter je povprečno 3700 metrov globoko. Zemeljska površina pa meri skoro 500 milijonov kvadratnih kilometrov. V morju je 350 milijonov kubičnih kilometrov več vode, kakor pa znaša vsa voda, ki pade kot dež na zemljo. Dežja pade na zemljo le 357.000 kubičnih kilometrov. Odkod je torej ona voda, ki ostane v morju? Tudi to vprašanje prizadeva učenjakom velike skrbi. Torej vse to je uganka, ki je znanost ne zna razvozlati.

Pač pa vemo o morju marsikaj, kar je koristno in dobro vedeti. Morska površina je na primer včasih mrzla, včasih pa gorka. V globlini kakih 200 metrov pa je morje silno mrzlo ter znaša toplota vode v tej globlini komaj 4 stopinje Celzija. Še globlje pa je morje še bolj mrzlo. Nad zemljo je torej razgrnjen ledeno mrzel oklep. Na površini pa je morje ponekod tudi mrzlo, drugod pa toplo, ponekod celo kar vroče. Najbolj vroča morska voda je v Perzijskem zalivu, kjer znaša 34,5 stopinj Celzija. Tudi Rdeče morje ima 32 stopinj gorkote. Čeprav je tamkajšnja voda tako grda, vendar je prijetno kopanje v tisti vodi, ker je tam zunaj na zraku 50 stopinj vročine.

Torej od milosti te velike razlike v gorkoti morja pa prav za prav naša ljuba Evropa živi in se civilizira. Tam, kjer je kaj razlik, je vedno treba te razlike izravnati. To izravnavanje pa je premi-

kanje. V morju je to premikanje znano pod imenom morskih tokov. Te tokove, ki se precej hitro premikajo, znanost že precej pozna, čeprav še vedno ne dovoli. Ze zaradi morske plovbe jih je treba dobro poznati.

Pet tokov plove po svetovnih morjih. Ti tokovi razgibavajo morsko vodo ter tako preprečujejo v njej vsako gnitlobo, grejejo celine, mimo katerih tečejo ter so zaradi tega veliki dobrotniki človeštva. Za Evropo je važen le tako zvani Zalivski tok, ki prihaja iz zaliva pri Mehiki ter se skozi Atlantski ocean približuje Evropi. Spočetka teče proti severu ob obali Združenih držav Severne Amerike, nakar se razcepi v dva rokava, izmed katerih se eden — hvala Bogu — obrne proti Evropi. Ta teče mimo Islandije in Norveške proti Spitzbergom, nakar se obrne proti Grönlandiji, se potopi pod površino, nakar se že precej mrzel vrne proti jugu. Toda še na Severnem Rtu ima še vedno 3 stopinje gorkote, celo pozimi! Zato ni čudno, da so vsa norveška pristanišča, mimo katerih teče, pozimi brez vsakega ledu. Tako so Danska, Anglija, Francija in celo del Nemčije mnogo bolj gorke, kakor pa bi po svoji zemljepisni legi morale biti. Vse to je storil topli morski tok. Brez tega toka bi Evropa bila mrzla puščava.

Kjer se gorka morska voda križa z mrzlo, tam se rade zbirajo morske ribe, ki ne marajo gorke vode. To se dogaja pri Novi Fundlandiji, kjer je pravi ribiški raj.

Toda morski tokovi nam delajo tudi vreme. Iz gorkoga morskega toka se dvigajo v mrzlo ozračje gorke pare. Tako nastajajo zahodni vetrovi, ki te pare prinašajo v bolj mrzle dežele. Od tod tudi tista velika megla, ki je doma med Islandijo in Ameriko. Tukaj nastajajo tudi slaba vremena za naše kraje. Toda gorje nam, ako bi tega ne bilo. Dež, ki nam je včasih res da neprijeten, pa nam je koristen, ker bi brez njega bila naša Evropa prava puščava.

To so skrivnosti velikega morja, katero nam dela naše kraje prijetne za bivanje in življenje. Ko bi take ne bilo, bi vladala pri nas ali ledena doba ali pa vroča puščava.

Pingvinja jajca so v modi

Elegantne restavracije svetovnih vele mest so si izmislile naenkrat nenavadno delikateso. Močno so namreč zaslovela pingvinja jajca, katera uvažajo iz južne Afrike, kjer na farmah goje pingvine. Pred nekaj leti so prepovedali izvoz pingvinov, ker je bilo nevarno, da bodo pingvine s tem zatrli. Izvažajo pa še pingvinja jajca, ki so podobna račjim jajcem, ter so ova in polkrat tako težka kakor kurja jajca. Pingvinja jajca imajo baje tele prednosti: lahko jih uporabljajo v kuhinji namesto kurjih jajc, ali pa lahko iz njih pripravijo prav posebne jedi. Sveža ostanejo 6 tednov ali pa še več, če jih večkrat prekladaš. Pingvinja jajca so baje tudi zdravilna ter dobro sredstvo zoper omehčanje možgan, nervoznost ali pa zoper bolezn v ko- steh, ker imajo mnogo fosforja v sebi. Zelodec jih lahko prebavlja in tudi njihov okus je zelo delikaten. Treba pa jih je kuhati vsaj pol ure, preden jih lahko uživamo. Ko so kuhana, jih razpolovimo, nato z vilicami zmečkamo, pomešamo s sirovim maslom, poprom in soljo, nakar jih daš gorke na mizo s salato ali majonezo.

Kakor rečeno, pa to velja za najbolj drage restavracije po svetovnih mestih, vsled česar odpade nevarnost, da bi jih moral kdo drago plačevati v kaki ljubljanski gostilni. Kdor ima pa omehčane možgane, naj si jih le privoščil!

Praktična naprava za prebivalca velikega mesta, ki mu je zdravnik priporočil višinski zrak.

Prva: »Koliko let imaš?«

Druga: »Trideseto mi teče...«

Prva: »... Ze pet let!«

Tri Kitajke

Usodo Kitajske v marsičem vodijo tri sestre, ki so hčere bogatega Kitajca, ki pa so omožene z imenitnimi kitajskimi možmi. Ena je žena slovečega generala Cankajškega, druga je žena finančnega ministra Kunga, tretja pa je bila poročena z umrlim predsednikom kitajske republike Sunjacepa vsaj znatno vplivajo na njen razvoj. Ze večkrat so dokazale svoje veliko politično razumevanje ter so se zlasti zavzemale za to, da bi se zatrlo glasovito kitajsko gusarsvo ter zaježil vpliv tujcev na Kitajskem. Tudi v pobijanju notranje-političnih težav se uspešno uveljavljajo. Njihov oče je bil Soong, bogat in vpliven kitajski manadarin, ki je svoje hčerke poslal v Združene države Severne Amerike, kjer jim je oskrbel plemenito vzgojo in izobrazbo. Ko so se vrnile v domovino, so postale najvplivnejše ženske kitajske države.

Prva, ki ji je ime Mei Ling, je žena generala Cankajškega in njegova stalna tajnica, ki se s svojim možem posvetuje v osakem važnejšem političnem aktu, ki je navzoča pri vsakem diplomatskem pogovoru. Maršal Cankajšek ne ukrene niti ene reči, ne da bi se bil poprej posvetoval s svojo ženo. Njena zamisel je navadno drzna in vznešena ter prekrvavena s modernimi nazorji. Govori kitajsko, ki pa je pomešana z nekaterimi ameriškimi izrazi. Njena obleka je kompromis med Parizom in Pekingom.

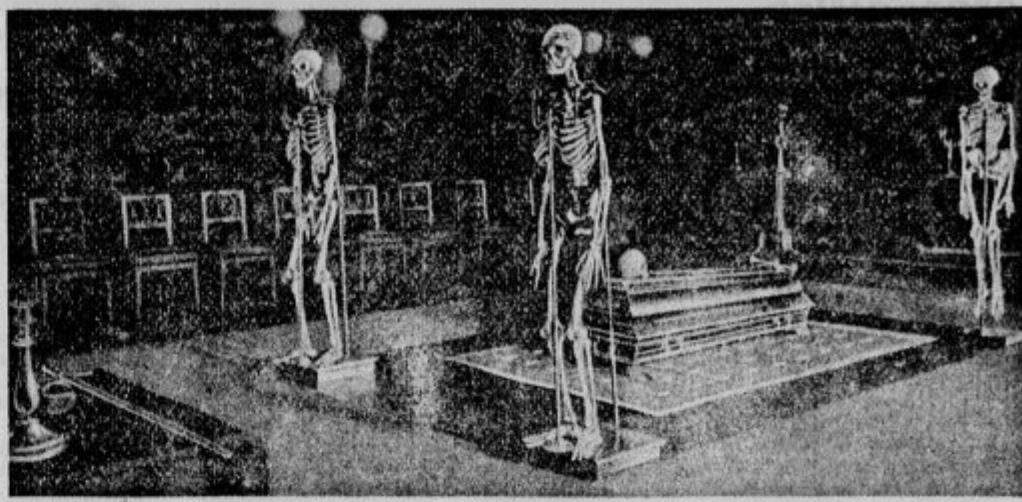
Toda tudi gospa Mei Ling ni docela neodvisna, ampak se vedno rada posvetuje s svojo sestro Regina, ki je žena finančnega ministra. Gospa Regina je družabna dama prve vrste ter sprejema v svojem domu najuglednejše diplomate sveta.

Zadnja pa je gospa Khing Ling in je vdova predsednika kitajske republike ter velikega ideologa kitajske demokracije. Ta ženska prav za prav zastopa spodnje plasti kitajskega naroda. S svojim delovanjem skuša poravnati nasprotja med bogatimi in reveži, svoje zvezce porablja za to, da bi bogatini ne izgubili zveze in smisla za revnejše kitajske rojake. Na ta način skuša omiliti medsebojne boje, ki so kitajskemu narodu le škodljivi. Sama se je udeležila vojske, nakar je začela ustanavljati šole, v katerih uče, da mora kitajski narod ostati svobodni. Zlasti kitajski kmetje so za to žensko navdušeni ter so zvesti vsemu, kar ona veli. Čakajo le trenutka, ko se bo oglasila ta njihova velika ženska, nakar pojdejo za njo po svobodo.

Zdravnik: »Žila bije zelo neenakomerno. Ali morda pijete?«

Bolnik: »Da, toda to ne bo vzrok. Pijem namreč vedno enakomerno.«

Slavna komponista Verdi in Wagner se v življenju nista mogla. Ob neki priliki je bil Wagner gost v Verdievem gradu. V kuhinji se nenadoma podere kup krožnikov, da se je truš čul v oblednico. Verdievo ježno zakliče proti vratom: »Ne dopuščam, da bi se v moji hiši izvajala Wagnerjeva dela!«

Muzej framazonske lože. Največji muzej framazonskih lož je sedaj shranjen v prostorih nekdanje saksanske framazonske lože »Harmonie« *v Chemnitzu. Te strašne ostanke, ki bi človek o njih mislil, da so iz kake mučilnice srednjega veka, lahko gleda vsak obiskovalec tega muzeja. Na sliki vidimo dvorano »Tempel moystrov III. vrste«.*

Junaška smrt mladega zdravnika

V angleški javnosti zelo obžalujejo smrt mladega 34 let starega zdravnika dr. H. P. Nelsona, ki je pred kratkim umrl kot žrtev svojega poklica. Mladi zdravnik je bil, dasi še zelo mlad, sloveč operator, ki je z najboljšim uspehom izvršil mnogo zelo težkih operacij. V zdravniškem glasilu angleških zdravnikov »British Medical Journal« *je po- kojnemu tovarišu na čast napisal njegov tovariš in prijatelj dr. Francis Roles lep članek, ki nam od- kriva junaško obnašanje rajnega.*

V tem članku popisuje dr. Roles prizor med rajnim in njegovo mlado ženo. Žena je svojemu na smrt bolnemu možu cele tri tedne požrtvovalno stregla ter je naposled skoro omagala. Ko je mladi zdravnik videl napore in trpljenje svoje žene, se je začel šaliti in ji dopovedovati, kako majhna stvar je takale ločitev. Dr. Nelson se je bil med neko operacijo zastrupil. Takoj je spoznal, da je stvar zanj zelo nevarna. Če bi bil hotel rešiti samega sebe, bi bil moral operacijo takoj prekiniti ter naprositi za nadaljevanje drugega zdravnika. Nato bi bil moral sam takoj biti operiran. Toda kot vesten zdravnik je dr. Nelson uvidel, da bi

njegov pacient utegnil biti izgubljen, če bi operacijo prekinil. Zato je junaško vztrajal ter je še celo uro nemoteno operiral svojega bolnika ter ga tako tudi rešil.

Toda tista ura zamude, katero je dr. Nelson hote zamudil, je bila zanj usodna. Medtem se je njegova kri zastrupila. Zdravniki so si sedaj prizadevali rešiti ga, vendar brez uspeha. Dr. Francis Roles piše o njem: »Umril je kot mučenec svojega zdravniškega poklica. Sedaj so zdravniki na njem morali izvrševati operacijo za operacijo, on pa je pri vsem tem ohranil hladen mir. Včasih se nam je doždevalo, da smemo upati, toda vedno znova se mu je povračalo na slabše. Ko je zvedel, da mu bodo odrezali desno roko pri rami, niti trenil ni. In potem, ko so mu odrezali roko, je ostal ravnodušen, čeprav je vedel, da bi sedaj ne mogel več biti operator, čeprav bi ostal živ. Skrbel je le za svojo mlado ženo, ki se je med njegovo boleznijo za leta postarala. Ko pa je nazadnje vedel, da bo moral umreti, ni nikogar več pustil k svoji postelji, samo njegova žena je smela biti pri njem in z njo je preživel zadnje trenutke.«

Slovečki flamski pisatelj Felix Timmermans bo dne 5. julija praznoval svojo 50. letnico. Pri nas je zlasti znano njegovo lepo delo »Zupnik iz evetočega vinogradca«.

Najdražja znamka na svetu

Zbiratelje znamk bo gotovo zanimalo, da so pred kratkim prepeljali iz Evrope v Ameriko najbolj redko znamko na svetu. To je znamka Britanske Gvajane za en cent, ki se nahaja samo še v enem izvodu. Ta vrsta znamke je bila tiskana in dana v promet leta 1856. Vse druge iz zbirke teh znamk so bile prodane na dražbi v Londonu. Edino ta ni bila, zaradi česar so jo sedaj poslali nazaj v Utico v Združenih državah Severne Amerike. Zgodovina te redke znamke pa je tale:

Pred 4 leti je v Utici v Ameriki umrl vnet zbiratelj starih znamk Artur Hind. Poleg drugega premoženja je zapustil svojim dedičem tudi silno lepo in redko zbirko znamk, ki je bila velike vrednosti. Ta zbirka je imela najbolj redke znamke, kakršnih nimajo nobene druge zbirke več. Rajni gospod Hind si je dolga leta prizadeval in je zato zapravil veliko denarja, da je nazadnje zbral take znamke, ki so njegovi zbirki dajale posebno veliko vrednost. Po njegovi smrti so dediči to življenjsko delo spravili v denar. V ta namen so priredili več dražb. Ze leta 1933 je bila za te znamke dražba v New Yorku, nakar je sledilo 11 dražb v Londonu v letih 1934 in 1935. Pri teh dražbah je bilo prodanih za 40 milijonov dinarjev starih znamk iz te zbirke. Toda največja redkost te zbirke, znamenita znamka Britanske Gvajane za en cent iz leta 1856, ni bila prodana z drugimi vred. To znaniko so namreč posebej prepeljali iz Amerike v London, da bi jo tukaj prodali v prosti prodaji, ker so tako upali za njo več dobiti.

Ker je pa niso mogli prodati iz proste roke, so letos tudi njo dali na dražbo. Na dražbi je Hindova vdova zahtevala kot najnižji ponudek za to

znamko 42.500 dolarjev ali nad 2 milijona dinarjev našega denarja. Na dražbo je res prišlo mnogo ljudi, vendar se nihče ni mogel odločiti, da bi bil samo za eno znamko dal kar 2 milijona dinarjev. Tako je redka znamka ostala brez kupca. Ker je znamka zelo dragocena, so jo skrbno zavarovali ter jo poslali nazaj v Ameriko, kjer bo zopet na prodaj.

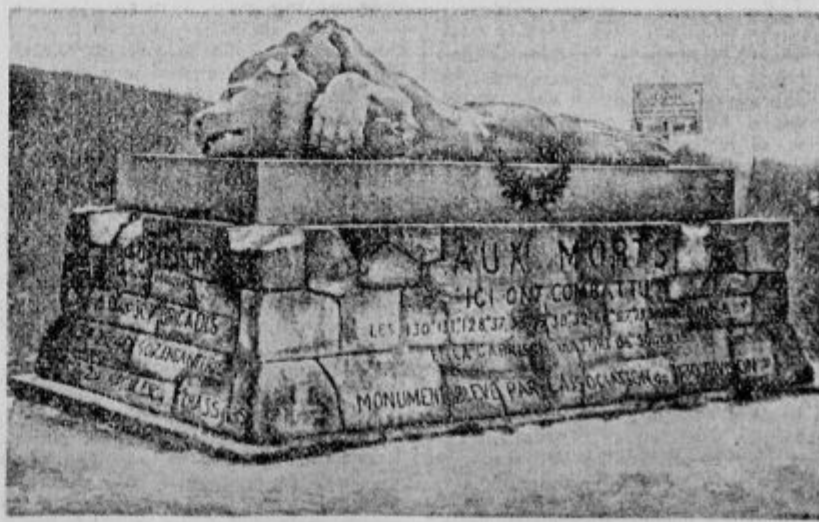
»SLOVENE« pred 60 leti:

V soboto, 15. julija 1876.

RICET.

(Skuhan v kuhinji Obadoviča II.)

Nekdaj — in še celo v srednjem veku — je tudi v Nemčiji malokdo pisati znal. S to umetnostjo so se sploh ukvarjali le učenjaki in duhovski stan, drugi se niso brigali za njo. ... Dandanes, v dobi splošne izobraženosti, se šteje vsakemu človeku, ki hoče kaj veljati, v sramoto, če pisati ne zna. Kako mora tedaj človek strmeti, če pri vsem tem zapazi, da take osebe — da govorim bolj odločno, c. kr. uradniki od najvišje do najnižje vrste, deželni in državni poslanci, mestni svetovalci, trgovci itd. itd. — vendar-le pisati ne znajo, vsaj pravilno ne, ker že njih podpisi pričajo, da jim je pravopisje maternega jezika čisto neznano reči! Evo nekaj dokazov, ki so mi ravno pri roki. Predsednik deželne sodnije kranjske, kateremu je dala ime slovenska »grčca«, se podpisuje »Gertscher«; ranjki (vsaj za nas ranjki) gospod Ahčin, dasiravno c. kr. vladni svetovalec, je znal slovensko pravopisje tako slabo, da se je podpisoval »Achtschinc«. Najvišja glava ljubljanskega mesta, »županec« *g. Lažan, vkljub temu, da je vpokojen c. k. vladni svetovalec, še zdaj ne piše svojega imena drugače ko »Laschan«, in glavni stebler nemčurjev, glasoviti Dežman, čeravno je bil celo slovenski pesnik, podpisuje se »Deschmann«*. — Pa če se take glave ne sramujejo s svojimi podpisi javno grešiti zoper pravopisje, kdo bo zameril nižim glavam, če svoja priprosta slovenska imena »našpikajo« *s črkami, katere so v njih nepotrebne, celo nemogoče! Priprosto človek bo pač strmel, ako bere ali marveč skuša brati napise ali podpise, kakor »Suppan-tschitsch«, »Janeschitz«, »Matscheck«, »Plautz«, »Tschuke«, »Polleggege«, »Suppan«, »Lassnigg«, »Schussnigg«, »Debeutz«, »Pototschnigg«, »Pogateschnigg«, »Hudawernigg«, »Hudabiunigg«, »Mal-litsch«, »Kraschowitz«, »Rössmann«, »Seunigg« *itd. Jaz stavim svojo glavo, naj bo vredna kolikor hoče, da bo priprosto kmet, ki slovenski dobro brati zna, le maloktero ter imen spravlil čez usta in to strašno pokvarjeno, če si ne bo jezika spahnil ali čeljusti skrehnil... Ali dandanes to, kar je lično, naravno, ni nobelji. Naraven je le kmet, gospod mora že kaj odveč imeti. Dokler je bil na pr. Janez Klobasar še doma na kmetih, se je pisal pravilno; kar pa je prišel od vojakov in v mestu postal c. kr. uradni služabnik, se podpisuje »Jochan Glühwas-ser«, ker za gospoda se ne »šika« *to, kar za kmeta.*****

Tale spomenik stoji na bojišču pri Verdunu na tisti skrajni točki verdunskega bojišča, kamor so Nemci najbolj prodrli.

V Verdunu bodo te dni velike slavnosti, katerih se bodo udeležili nekdanji bojevniki, ki so doživljali verdunski peklo. Poleg tisočev Francozov se bo teh spominskih dni udeležilo tudi 400 Nemcev, nekaj sto Belgijcev, Italijanov, Avstrijcev in Američanov. Francoški bojevniki so pred spomenikom neznanega junaka v Parizu prižgali baklo, ki jo neso gorečo v Verdun, kjer bo gorela v verdunski okostnici ob teh slavnostih. Take parade morda res mnogo pripomorejo k miru.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka peltina vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

Frizerko
dobro delavko — takoj sprejem. Ivan Merlak, brivec, Dol. Logatec. (b)

Kuharico
snažno, pošteno, vajeno vseh gospodinjstkih del, iščem za takoj. Kanduser, trgovina, Mengeš. (b)

Trajno zaposlitev
nudi zmogljivemu zastopniku v Sloveniji za svoje izdelke gornjih delov za čevlje, ki so tu dobro vpeljani. V pošte pri- dejo samo strokovnjaki usnjarske stroke. Ponud- ba na: Josef Hepp, Bač- ka Palanka. (b)

Za takojšen vstop
razpisuje tvrdka Jos. Benko, tovarna mesnih izdelkov v Murski Soboti, mesto perfektnega kores- pondenta. Prednost imajo moški, vojašine prosti. Zahteva se popolno zna- nje slovenščine, srbo- hrvaščine in nemščine v govoru in pisavi. Vešč mora biti tudi v knjigo- vodstvu. Ponudbe z na- vedbo referenc je poslati na gori navedeni naslov.

Dva mizarska pomočnika
sprejme Franc Kregar, mizar, Vižmarje 87 — št. Vid nad Ljubljano. b

Restavracija-pension Savski Tivoli

na Črnučah pri Ljubljani se z v vsemi prostori in inventarjem takoj **odda v najem** najvišjemu ponudniku. Neposredna bližina Ljubljane. Zračna, brez- prašna lega. Kopališče, solne kopeli, že- lezniška in avtobusna zveza. Tujske sobe. Zahteva se kavicija. Pojasnila daje med urad- nimi urami (8—13) Vzemna posojilnica v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

Pohištvo

Najmodernejšo pohištvo
si ogledate na obrtni razstavi v št. Vidu

soba št. 8. Solidno izde- lano, z večletno garan- cijo in po jako znižanih cenah Vam nudi

Andrej Kregar in sinova

Vnajem

Velika delavnica
se odda za 200 Din me- sečno v Šelenburgovi uli- ci. Ponudbe upravi »Slo- venca« pod »Takoj« štev. 10322. (n)

SOBE

Majhna prazna soba
se takoj odda. Bohoričeva ulica 28. (s)

Posedstva

V Tacnu

pod Smarno goro sta na- prodaj dve hiši z zele- njadnim vrtom, solidno zidani, električ. razsvet- ljava — po ugodni cen. Pojasnila, slika hiš v tra- fiki Omeje v št. Vidu.

Hiša v Kranjski gori

enonadstropna, z lepim vrtom, na najlepšem pro- storu, naprodaj. Infor- macije pri: Cilka Augu- sta, Kranjska gora 74. p

Stanovanja

Dvosobno stanovanje
s kabinetom, komfortno, se odda za avgust v Stre- liški ulici št. 22. (š)

Enosobno stanovanje
oddam s 1. avgustom. — Vodovodna cesta 77. (š)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljub- ljana, Krekov trg 10. (d)

Bančno kom. zavod

MARIBOR, Aleksandrova št. 40, najbolje vnovčuje terjatve pri vseh denar- nih zavodih. Za odgovor 3 Din v znakmah.

Hranilne knjižice

podeželskih hranilnic (dla- nje Zadruga zveze), ku- pimo takoj in plačamo najboljše. — Ponudbe na upravo Slovenca v Mari- boru pod »Tovarna 9468«.

Osamljen invalid

prosi za posojilo. Ponud- be upravi »Slovenca« pod »Obrat donosen« 10320.

Vse denarne posle,

terjatve vseh, tudi pode- želskih hranilnic in po- sojilnic kupujem po naj- višji ceni takoj v goto- vini. Izposlujem posojila na hranilne knjižice, na- kup in prodaja vrednost- nih papirjev itd. Alojzij Planinšek, ag. za bančne in kreditne posle, Ljub- ljana, Beethovnova ulica 14/I. Telefon 35-10. Znam- ke za odgovor. (d)

Kupimo

»Šnur-tamburir mašino« staro, dobro ohranjeno, kupim. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Stroj« št. 10269. (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Specerijsko opravo kupim

Naslov v upravi »Sloven- ca« pod št. 10296. (k)

Zlata jama

je stalna reklama v Slovincu

Prodamo

Kolesa
ponikljana in polkromana, vseh nemških znamk na- prodaj po neverjetno niz- kih cenah. Nova trgovina, Tyrševa cesta št. 36. (i)

Malinovce
najfiniši, naraven, kupi- te najugodnejše pri tvrdki »Vitamina«, Ljubljana — Masarykova 46. (i)

Za poletje in vroče dneve!

Ostanki Mariborskih Tekstilnih tovarn

brez napak, pristnobarvni. »Paket serija S« vsebina: 15—21 m prima oksfordov, touringov in cefirjev za moške srajce, vsak kos najmanj 3 m, dalje »Paket Serija S/o« istotako 15 do 21 m za ženske pralne obleke, dečke (Dirndl), v najlepših barvah, predpas- niki itd. — Vsak paket poštine prost samo 107 Din. — Za isto ceno »Pa- ket serija P« vsebina: 15 do 20 m platna, postelini- na, žensko, moško in na- mizno perilo, barvasto, ter »Paket serija P/I« 10 do 15 m istega najfinišega belega blaga. — Neprim-erno vzamem nazaj in za- menjam. Dalje najcenejše blago za vsa moška in ženska oblačila. — Vzorci brezplačno.

»Kosmos«, razpošiljalnica ostankov, Maribor, Dvo- řakova cesta št. 1.

Vsa letna oblačila,
lišter, buret, kaša, v od- lični izdelavi dobite po ceni pri Preskerju Sv. Petra cesta 14.

Tovorni voz za samca
takoj poceni oddam. Tr- žaška cesta 13, Glince. Jože Močnik. (i)

Volna, svila, bombaž

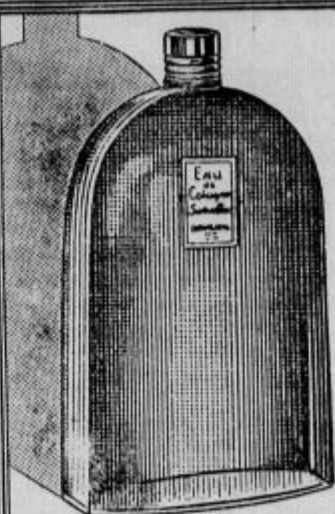
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg

KOLESA

malo rabljena in nova po neverjetno nizkih ce- nah naprodaj pri »PROMET« (nasproti križanske cer- kve).

Poceni blago za kopalne plašče

dobite v Trplnovem ba- zarju, Maribor, Vetrin- ska ulica 15.

Eau de Cologne

Soir de Paris

dejuje na živce prijetno in osvežujoče, po- veča odporno silo ter ima fini in nežni vonj parfuma „Soir de Paris“. V vsem delovanju je kot parfum, a ne stane več kot dobra kolinska voda.

BOURJOIS
PARFUMEUR-PARIS

Tinček in Tonček kot detektiva

105.

Gorila se hoče boriti s pošastjo.

Ladje so bile najrazličnejše starosti in najrazličnejših oblik. Med njimi so bile tudi takšne, kot so jih imeli pred sto leti.

»Veš kaj?« je predlagal Tinček. »Oglejva si jih prav od blizu, nemara najdeva med njimi še kakšno dobro ohranjeno ladjo, s ka- tero se potem lahko odpeljemo domov.«

Tonček se je za Tinčkov predlog takoj navdušil. Z združenimi močmi sta poglata splav na sredo ponesrečenih ladij in jih začela pozorno motriti od vseh strani.

Tako so se približali ladji, ki je imela tako čudno zunanost, da je gorila ob pogledu nanjo kar pobesnela. Bila je na žive in mrtve prepričana, da ima pred seboj predpotopno pošast. Izvalno in grozeče je zatulila, pograbila debel kol in se pripravila za boj.

ZAHVALA. Za izraze iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti našega ljubljenežnega očeta

IVANA SUŠNIKA

ter vsem darovalcem vencev in cvetja naša prisrčna zahvala. Posebno se zahvaljujemo Trg. bol. in podp. društvu in njegovim gg. zdravnikom za skrb in pomoč pokojniku, vsem dobrim so- rodnikom, prijateljem in znancem ter odposlancu Mest. podjetij v Mariboru. Najtoplejša zahvala pa izražamo gg. duhovnikom, ki so dobrega očeta tolažili in odpravili k sladkemu počitku.

Maša zadržna bo ob 6. uri dne 19. t. m. v novi cerkvi sv. Družine, Moste.

V Ljubljani, 15. julija 1936. ZALUJOCA DRUZINA.

ODBOR SLOVEN. KAT. AKADEM. STARESINSTVA
naznanja tužno vest, da je umrl naš zvesti tovariš

dr. Adolf Korče

odvetnik

Pogreb bo v petek, dne 17. julija 1936 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti v Fügnerjevi ulici 15 na pokopališče k Sv. Križu. Ohranimo ga v trajnem spominu!

Ljubljana, dne 15. julija 1936.

Vsem onim, ki so jo poznali, javljamo, da je dne 15. julija jutraj ob avionski nesreči pri Bizoviku umrla naša draga

Stana Kante

učiteljica na šoli na Barju v Ljubljani.

Pogreb se bo vršil danes ob 17. uri iz mrliške veže Hiralnice Sv. Jožefa na Vidovdanski cesti na pokopališče k Sv. Križu.

Ohranite jo v dobrem spominu.

Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, 16. julija 1936.

Kantetovi

Brez posebnega obvestila.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanem naznanjamo žalostno vest, da se je danes z letalom smrtno ponesrečila naša ljuba hčerka, sestra, svakinja in teta, gospodična

TILKA PIVK

učiteljica na Catežu

Pogreb tragično umrle Tilke bo v petek, dne 17. julija ob 16. uri iz mrtvaške veže Leonišča (Stara pot št. 2).

Ljubljana, Idrija, Novi Sad, dne 15. julija 1936.

Zalujoče rodbine: Pivk, Orel, Bogataj in Paglavec.

Pogrebni zavod Gajšek Ivan, Moste-Ljubljana

dr. Adolfa Korčeta

odvetnika v Ljubljani

žrtev letalske nesreče.

Pogreb pokojnika bo v petek, dne 17. julija 1936, ob 5 popoldne iz hiše žalosti v Fügnerjevi ulici 15 na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 15. julija 1936.

BARBARA, mati. NEŽIKA por. ROTH, VINKO, LUDVIK, DANIJELO in ZOFIJA, bratje in sestre. BOGDANA, nečakinja — ter ostalo sorodstvo.

Gospodarstvo

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine
proti „Prizadu“

Včeraj smo prinesli notico o nameravani reorganizaciji zavoda za zunanjo trgovino, ki da bo dobil nov odtok za kontrolo izvoza sadja. Belgrajska »Politika« z dne 15. t. m. prinaša obširno poročilo o zvezi s to organizacijo, v kolikor se tiče organizacije našega sadnega izvoza. Kot je iz tega poročila razvidno, pojavila sta se v vprašanju organizacije izvoza zelo si nasprotujoči stališči.

Trgovci in izvozniki so bili s »Prizadom«, ki posega na njih polje, nezadovoljni. Oni stojijo na stališču, da je treba bolj upoštevati privatno inicijativo in čim bolj omejiti državno intervencijo. Zato predlagajo, da se »Prizadu« odvzame pravica deliti kontingente pri izvozu sadja v posamezne države ter se mu prepustijo edino preferenciali za izvoz suhih sliv.

Ti predlogi, ki si jih je usvojil načrt uredbe, kateri bo predložen vladi, so vzbudili nezadovoljstvo med prizadetimi krogi, ki smatrajo to kot popuščanje privatni trgovski inicijativi in zoperstavljanje splošnih agrarnih interesov. Namen »Prizadka« je, da doseže boljše vnovevanje kmetijskih pridelkov. Da pa ta namen lahko izvede, mu morajo biti pridržani vsi kontingenti, ki imajo v inozemstvu dobro ceno, ker brez tega bi imel stalno izgubo vsled vzdrževanja visokih cen za pšenico. Če se mu vzamejo kontingenti, potem ne bo mogel kriti izgub, ki nastanejo pri pšenici iz svojih dohodkov, ampak bi morala priskočiti v pomoč država.

Inozemske ponudbe za
zgradbo novih železnic

Kakor je že znano, je vlada odobrila načrt nove uredbe o trasiranju in gradbi novih železnic. Načrt predvideva gradbo blizu 3000 km novih železniških prog.

Glede financiranja gradbe teh novih prog je finančni zakon l. 1936-37 dal finančnemu ministru pooblastilo, da najame v ta namen posojilo 500 milj. Din. Razen tega se namerava uporabiti tudi še izredne kredite v smislu tozadevnih določb finančnega zakona ter neizkoriščene kredite predvidene v uredbi o financiranju javnih del in gradbe prog, na katerih so dela delno odložena. Kakšnih velikih posojil se ne namerava najemati.

Prometni minister je pooblaščen, da skupno s finančnim ministrom sklene dogovor glede načina financiranja gradbe novih železnic, kakor tudi glede pribave finančnih sredstev.

V zvezi s tem načrtom za gradbo železnic, so prišli v Belgrad zastopniki nekaterih inozemskih finančnikov, ki se interesirajo za gradbo novih železnic.

Iz Francije so prišli v svrhu razgovorov zastopniki dveh grup, iz Nemčije ene grupe, iz Švice dveh grup, iz Poljske dve grupe in iz Amerike zastopniki ene grupe. Ti zastopniki, od katerih so nekatere grupe predložile že konkretne načrte, so že stopili v stik s merodajnimi faktorji zaradi proučitve načrtov.

Elektrifikacija
belgrajske okolice

V okolici Belgrada je razmeroma malo elektrificiranih krajev. Pa tudi v mestih, kjer se nahajajo elektrarne, sedanje naprave ne odgovarjajo več današnjim potrebam.

Belgrajska občina namerava popolnoma reorganizirati svojo gospodarska podjetja kot klavnic, elektrarno in tramvaj. Vsa ta podjetja hočejo postaviti čisto na trgovsko podlago in jih izločiti iz neposrednega vpliva občinske uprave.

Pri tej reorganizaciji bo prišla prva na vrsto električna centrala, ki bi se, kot se zahtuje, preselila v delniško družbo ter bi večino delnic imela v rokah občine.

Predvideno je znatno razširjenje teritorialnega delokroga centrale. Postavili se bodo daljnovidni, ki bodo šli do Smedereva, Požarevca, Mladenovca, Obrenovca in Lazarevca. Novo podjetje bi tudi prevzelo vse obstoječe električne centrale na svojem teritoriju.

Industrijskim podjetjem bi centrala dobavljala tok po najnižji ceni. Računa se, da bi ta cena bila 0,70 do 1 dinarja za kilovatt. Elektrificiralo bi novo podjetje vsa bližnja mesta in vasi, tako da bi bila belgrajska okolica popolnoma elektrificirana.

Cena za razsvetljavo bo seveda znatno dražja kot za industrijski tok, vendar pa bo nižja kot pa so jo računale elektrarne v posameznih okoljskih mestih.

Belgrajska občina pričakuje, da bo imela kot zagrebška občina, ki ima vpeljan podoben sistem, od svoje tako reorganizirane elektrarne znatne dohodke.

na blagajna. In to bi bilo vse le radi tako imenovane privatne inicijative in pa vsled tega, da se da čimvečji delokrog enemu odseku Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine.

Če se bo zavod za zunanjo trgovino reorganiziral v tej smeri, kot se hoče to napraviti pri sadnem izvozu, potem bi mogli pravi »Politika« govoriti o likvidaciji sedanjega »Prizada« in o ustanovitvi novega »Prizada« v okviru zavoda za zunanjo trgovino. Razlika med obema bi bila velika. Sedanji »Prizad« skrbi za čim boljše cene pri vnovevanju kmetijskih pridelkov, novi »Prizad« pa ne bi skrbel za to ampak bi gledal le, da zadovolji zahtevam izvoznikov in vstopnikom našega blaga v inozemstvu.

Sploh pa se v vprašanju naših agrarnih produktov in njihovega plusiranja opazita dve različni smeri, kar more koristiti le ozkemu krogu, zna pa škodovati vsemu gospodarstvu.

Kot kažejo gornja izvajanja »Politike«, prihaja do nekega nasprotja med krogi okrog »Prizada« in krogi okrog Zavoda za zunanjo trgovino. Pojavlja se malenkostna ljubosumnost, ki ni v interesu tistih, ki bi jim oba zavoda morala služiti. Izgleda, da trpi naš izvoz že pod hiperorganizacijo. Potrebna bi bila razdelitev delokrogov med posameznimi institucijami, sicer mora priti do nepotrebnega dvojnega dela in kar je še huje, moglo bi se zgoditi, da bo podrl eden tisto, kar bo zgradil drugi.

Prizad začel
s kupovanjem pšenice

Včeraj je začel »Prizad« s nakupovanjem nove pšenice. V zvezi s tem so bili objavljeni pogoji, po katerih se ta nakup vrši. »Prizad« kupuje pšenico od trgovcev in izvoznikov izključno potom donatih blagovnih borz. Od mlinarjev pšenice ne bo kupoval.

Najmanjša količina, ki jo »Prizad« prevzame, je pri vagonemsku blagu 5 vagonov, pri blagu v šlepih pa 10 vagonov. Od zadrug in producentov, ki mu bodo svoje prodaje direktno prijavili, bo prevzel »Prizad« najmanj 5 vagonov, pa bodisi vagonskega blaga ali pa v šlepih. Več producentov bo moglo tudi skupno dobaviti 5 vagonov. Prijaviti pa bodo morali blago pod skupnim imenom in predložiti potrdilo, da je prodana pšenica lastni produkt dotičnih producentov.

Cene so določene na podlagi ugotovljenih »standard« kvalitete in vozniš paritet. »Prizad« si pridržuje pravico, da na podlagi analiz spremeni koncem tega meseca standard za žito posameznih provenijenc. Plačilo blaga se bo izvršilo pri blagajni društva v Belgradu. Ob priliki predložitve obračuna je prodajalec obvezan predložiti vse dokumente, ki so v smislu pogojev potrebni za likvidacijo obračuna.

V primeru sporov je merodajno razsodišče, postavljeno po določbah civilnopravnega postopka.

Zvišanje delniške glavice pri Zefir d. d., Subotica. Tovarna peči v Subotici Zefir d. d. je zvišala delniško glavico od 1 milijon dinarjev na poldrug milijon z izdajo 500 novih delnic po 1000 dinarjev. Delnice se morajo polno vplačati do konca tekočega leta.

Kontrola izvoza sadja

Centralna komisija za kontrolo izvoza sadja je izdelala navodila za banke uprave glede načina izvajanja kontrole pri izvozu sadja.

Napravljen je že proračun stroškov te kontrole in istočasno je tudi že predloženo za sredstva, s katerimi se bodo ti stroški kriti. Po tem proračunu bodo stroški za lokalno kontrolo znašali 516.000 Din, stroški revizijske kontrole, oredne uprave in poročevalske službe pa 400.000 Din. To pomeni, da bo kontrola izvoza sadja stala malo manj kot cel milijon dinarjev.

Izdelan je tudi načrt uredbe o izvozu sadja. V tem načrtu je predvidena razširitev delokroga in kompetence centralne komisije, ki bi delovala kot strokovni odbor pri odseku za sadje v zavodu za pospeševanje zunanje trgovine. Namerava se tudi ustanoviti register izvoznikov sadja.

Kakor je potrebna organizacija našega sadnega izvoza, tako obstaja bojazen, da bodo vsi ti predpisi in vsa kontrola šla predaleč in izvoz birokratizirali ter tako povzročili več škode kot pa koristi.

Albanska narodna banka, ki ji predseduje bivši italijanski finančni minister Mosconi, je zaključila poslovno leto 1935 z dobičkom 308.668 albanskih frankov (napram 306.168 v l. 1934). Iz tega dobička bo izplačevala na delniško glavico 5 milj. alb. frankov 4% dividendo.

Kulturni obzornik

Jordan Jovkov

V naslednjem bom skušal v nekaj potezih podati duhovno podobo največjega bolgarskega sodobnega prozaiста Jordana Jovkova, o katerem pri nas sploh še ni nihče obširneje pisal in tudi prevajal ni, vsaj v tistem obsegu ne, kakor bi vsekakor zaslužil. Spada med današnje petdesetletnike. Rodil se je 8. novembra leta 1884. v vasi Žeravna v pokrajini Kottlensko v vzhodni Bolgariji, odrasel pa je na stari romunsko-bolgarski meji v okolici Dobriča, v Dobrudži, kamor so se preselili njegovi starši. Gimnazijske študije je končal v Sofiji, kjer se je spopletel vpisal tudi na pravo, vendar je ob začetku balkanskih vojn zapel odšel v Dobrudžo, kjer je učiteljeval po vaseh. Po svetovni vojni je dobil diplomatsko službo in je nekaj časa živel v Bukarešti, sedaj pa stalno biva v Sofiji.

Ob tej priložnosti nas seveda najbolj zanima njegov književno delo, o katerem bomo na kratko spregovorili. Prvo pesem »Oratar« je objavil leta 1905. v listu »Vaška probuda«. Prav tako je v tistih letih sodeloval s pesmimi v »Umetniku« in »Novem občestvu«. Vendar je doba njegove pesniške tvornosti kratkotrajna in v ozirom na celoto njegovega književnega udejstvovanja brez večjega pomena. S prozo, kjer je imel daleč več sreče, je začel leta 1907., ko je v »Probuli« napisal »Ovčarjevo tugo«. Potem je v istem listu obelodanil še nekaj novel. Še pred svetovno vojno je sodeloval v več bolgarskih revijah in listih. Vendar je treba pripomniti, da je Jordan Jovkov sorazmer-

no kasno oziroma počasi umetniško zorel in bil deležen priznanja. Glavna dela je napisal in izdal šele v zadnjih letih svetovne vojne pa vse do danes, ko je njegov položaj v bolgarski sodobni prozajstiki sila krepek.

Pozornost je vzbudil z novelami iz svetovne in deloma že bolgarske vojne. Natisnil jih je v dveh zbirkah z naslovom »Razkaz« (»Novela«) leta 1917 in 1918. Obe knjigi sta doživeli kasneje drugo izdajo (1928. in 1929.), dočim je tretja knjiga z istim naslovom izšla leta 1933. Prvo obsežnejše prozno delo Jordana Jovkova je »Zetvar« (»Zanjec«). Dočim je preje od lirike prešel na nekam lirčno prozo in potem v realizem, pomeni »Zanjec« prodor simbolizma pri Jovkovu. Treba je posebej poudariti miroljubno, neekstremistično naravo Jordana Jovkova in njegovo nepotvorjeno, prav nič s šovinizmom prepojeno slikanje bolgarskega kmečkega življenja. »Zanjec« je izšel iznava leta 1922., predelal pa v tretje leta 1930. To je vsekakor v dobri meri dokaz njegove vrednosti.

Po svetovni vojni je v poglobljenosti v bolgarskega človeka Jovkov še brez primere napredoval. Vsestransko je proučil duhovne dobrine svojega naroda, videl njegovo stoletno trpljenje in vso grozovitost tlačanstva svojih prednikov in pa medsebojne borbe, politične in gospodarske, svojih sodobnikov. Dela, ki jih je rodilo to obdobje, lahko po vsej pravici smatramo ne samo za najboljše, kar je dal Jovkov, ampak za sploh najboljše v bolgarski književnosti sploh. Če bi hotel karakterizirati osnovni ton njegovega pisanja sploh, bi dejal, da je Jovkov znal sijajno zadeti sredino med realizmom in romantiko, kar na videz zveni morda malo čudno. Pa je kljub temu resnično. On ni samo tisti bolgarski pisatelj, ki se je res z umetniškim hotenjem in resno nadarjenostjo pri-

blizal vojnim motivom in dal nekaj zadetih novel iz tega okolja, ki po svoji prepričljivosti presenečajo, marveč se je z vso ljubeznijo in globino občutka in sočustvovanja vživel po svetovni vojni v bolgarskega kmeta, kakršen je bil še pred vojnami in le deloma potem. Iz te panoge njegove novelistike bi moral omeniti vsaj najuspešnejše stvari, kot so: Pesenta na koleletata (Pesem kole), Postolovi mlini, Šibil in še nekatere.

Posebno mesto gre njegovim »Staroplaninskim legendam«, ki so po mnenju bolgarskih kritikov najlepša knjiga Jovkova in ena najtehtnejših v umetniškem oziru v bolgarski književnosti sploh. Obsega deset srednje obsežnih novel na 160 straneh, ki so prežete v balkansko hajluško romantiko Hrista Boteva. Vsem po vrsti je pisatelj napisal za motto citate iz bolgarskega predanja, narodne pesmi, letopisov. V njih je posrečeno zadel bolgarsko motiviko in legendarno pestrost. Zadnji dve noveli od v zgornjem odstavku omenjeni, sta iz te knjige. Na tem mestu naj vsaj omenim tudi novelko zbirko »Zadnja radost«, ki je izšla leto pred »Staroplaninskimi legendami« in je istega obsega.

Leta 1930. je izšla knjiga »Večeri v Antimovskem hanu«, prevedena takoj prihodnje leto v srbohrvaščino in zasluži vse priznanje. Zrela, realistična knjiga je to, pisana z občutljivo etično poglobitvijo. Sploh imam pri prebiranju del Jordana Jovkova vtis sila globokega in notranje trdnega zgrajenega človeka in umetnika. Ponekod se mi vsiljuje sorodnost med njim in prozo enega najboljših sodobnih srbohrvaških pripovednikov: Iva Andrića. Tudi čisto formalna, jezikovno-stilistična stran je pri Jovkovu na evropski višini. Glavna njegova odlika pa je železni objektivizem, ki mu ne dovoljuje nikakih osebnih izlivov ali napirnat izumetničenega filozofiranja.

Pred ustanovitvijo nemške banke v Belgradu? V angleških listih je izšla vest, da dr. Schacht pri svojem pogajanju z našo vlado ni uspel glede ustanovitve nemške banke v Belgradu. Z ozirom na to vest ugotavlja »Jugoslovanski kurir«, da se kakšni razgovori z dr. Schachtom o ustanovitvi nemške banke sploh niso vodili. Guverner Reichsbanke se je v Belgradu le zagotovil, da ni ničesar proti temu, da bi merodajne oblasti izdale koncesije za ustanovitev nemške banke v slučaju, če bi razgovori z obstoječimi bankami, ki jih vodi Dresdener Bank, bili brezuspešni.

Padeč cene romunskega petroleja. V Londonu je padla cena sirove nafte od 12 na 10 funtov pri desetonskem vagonu. Sorazmerno so padle tudi cene bencina. Zaradi tega so vznemirjeni tudi romunski industrijski petroleji, ki so poslali v London posebno odposlanstvo, da prouči trg. Romunska država bo imela od padeča cen škodo, ravno tako tudi romunski privatne družbe zlasti domače. Izgleda, da je konjunktura romunskega petroleja že pri kraju. Romunska industrija je odlično uspevala, dokler je prodajala Italiji. Sedaj prodaja Nemčiji, ki pa je mnogo slabši kupec radi težav, ki so se pojavile v klirinškem prometu, kakor tudi radi tega, ker zahteva Romunija, da se bencin plača v devizah.

Borza

Denar

15. julija 1936.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi notiral 8,73—8,83, na zagrebški 8,67 do 8,77 (8,72) in na belgrajski pa 8,6697—8,7697. Grški boni so na zagrebški borzi notirali 28 den. in ravno tako tudi na belgrajski borzi. Angleški funt je v Ljubljani notiral 238,25, v Zagrebu je popustil na 237,44—239,04 (238,24), v Belgradu pa 237,40 do 239. — Španska pezeta je na zagrebški borzi notirala 6,65—6,75 (6,70).

Nemški klirinški čeki so se na ljubljanski borzi dvignili na 13,72—13,92, na zagrebški pa na 13,665 do 13,865 (13,765), za konec julija na 13,575—13,775 (13,675), za sredo avgusta 13,59—13,79 (13,69), za ultimo avgusta 13,55—13,75 (13,65), za sredo septembra pa 13,50—13,70 (13,60), na belgrajski borzi so pa nemški klirinški čeki notirali 13,6714—13,8714.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold. 2965,30—2979,90
Berlin 100 mark 1752,05—1765,93

Oglas je reg. pod št. 5. Dr. 22762 od 19. XI. 1934.

Bruselj 100 belg.	735,26—740,32
Curih 100 frankov	1424,22—1431,29
London 1 funt	218,05—220,10
Newyork 100 dolarjev	4313,60—4349,91
Pariz 100 frankov	288,25—289,69
Praga 100 kron	180,61—181,72

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 2.180.051 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.2425, London 15.3525, Newyork 305,25, Bruselj 51,69, Milan 24, Madrid 41,435, Amsterdam 208,20, Berlin 123,20, Dunaj 57,70, Stockholm 79,10, Oslo 77,10, Kopenhagen 67,625, Praga 12,69, Varšava 57,70, Budimpešta 60,50, Atene 2,90, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,765, Buenos-Aires 0,8325.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% inv. pos. 83—85,25, agr. 48—49, vojna škoda promptna 364,25—366, begl. obv. 68,50 do 69,25, 8% Bler. pos. 83,25—84, 7% Bler. pos. 74—75, 7% pos. Drž. hip. banke 85,50—87,50.

Zagreb: Državni papirji: 7% inv. pos. 84—85 (84), voj. škoda prom. 362—364, begl. obv. 68,50 den., 8% Bler. pos. 82—84, 7% Bler. pos. 72—73,50 (72), 7% pos. Drž. hip. banke 86—87, 7% atab. pos. 82,75 do 83,12, Delnice: Priv. agr. banka 232—234, Trbov. 135 dep., Osj. sladk. tov. 135 bl.

Belgrad: Državni papirji: 7% inv. pos. 83,75 bl., agrarji 48,75 bl., voj. šk. prom. 362—362,25, begl. obv. 68,75—69 (68,75), 8% Bler. pos. 81,50 den., 7% Bler. pos. 73,25—74 (73,75), Delnice: Nar. banka 6200 den., Priv. agr. banka 232—233 (232).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica po dosednji ceni ne notira. Od sedaj so priznane cene po odredbi Prizada, ali notiranja še ni.

Mokas bačka, šemaka, alavonska og. ogg 195—205, št. 2 175—185, št. 5 155—165, št. 135—145 št. 7 115—125, št. 8 100—102 in pol.

Otrobi šemaki in banaska juta vreče 80—82,5. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Pridobivajte novih
naročnikov!

V mnoge slovenske družine

prihaja „Slovenec“ neprekinjeno že nad 50 let

To je dokaz zvestobe do starega prijatelja

zaupanja v njegovo zanesljivost.

Zahtevajte „Slovenca“ na ogled tudi Vi in pišite na naslov: Uprava Slovenca, Koptarjeva ulica 6, Ljubljana.

Posebej je treba omeniti še zadnji in najboljše njegov roman »Ciflikat kraj granicata« (leta 1934), katerega slovenski naslov bi se glasil »Pristava ob meji«, ki ima vse odlike dosedanjega njegovega pripovedništva, edino jezikovno-stilistično pravilo, da je v njem pisatelj malo popustil. Radi popolnosti podobe moram omeniti še njegova odrska dela, po katerih spada Jovkov med prveke današnjega bolgarskega dramatičnega ustvarjanja. Prav te dni gostuje med drugim sofijsko gledališče v Belgradu tudi z njegovo dramo »Borjana« (napisana 1932.). Razen tega je treba omeniti še komedijo »Milijonar« in dramo »Albena«.

V celoti je Jovkov pristno epični talent, ki se je globoko vživel v bolgarskega dobrodušnega kmeta, kjer koreninijo skoraj vsa njegova dela. To nazadnje tudi ni nič čudnega, saj je pisatelj v severnem ravninskem delu Bolgarije preživel večji del mlajših let, vzljubil ondotnega človeka in ga tudi svojstveno verno podal v svojih delih. Danes je priznan ne samo doma, ampak tudi že v Evropi. Bil bi že skrajni čas, ko bi tudi pri nas dobili kak prevod njegovih del. Sicer se pa v tej smeri že pripravlja teren, kolikor mi je znano. T. P.

Kulturnozgodovinski romani. Nekaj posebnega je v madžarski literaturi vrsta romanov, ki jih je v zadnjem času napisal Harsányi Zsolt. Obravnavajo življenje najznamenitejših madžarskih umetnikov, tako roman o glasbeniku Lisztu, slikarju Munkácsyju, pesniku J. Aranyju, S. Petőfiyu, Madácsu i. dr. Romani so ilustrirani in naslovljeni s kakim značilnim stavkom iz umetnikovega dela, n. pr. Munkácsyjev: »Ecco homo« (po znani podobi), Madácsjev: »Človek bori se...« iz »Tragedije človeka« — madžarskega »Fausta«.

Sklepi blejske konference

Bled, 15. julija. AA. Gospodarski svet Balkanske zveze, ki je zasedal na Bledu, je izdal tale komunikacije:

Gospodarski svet Balkanske zveze je na svojem četrtem zasedanju na Bledu od 10. do 15. julija t. l. nadaljeval z izvajanjem načel o sojedlovanju med štirimi državami, ki so bila določena na njegovih zasedanjih v Atenah in Ankari. Svet se je razdelil v tri odbore in sicer: 1. v odbor za trgovinsko izmenjavo, 2. odbor za promet s pododborom za plovbo in za železniški in letalski promet; 3. odbor za tujski promet.

I. Trgovinska izmenjava. V zvezi z izvedbo svojih prejšnjih sklepov je svet vzel na znanje, da sta emisijska banka in trgovska zbornica v Bukarešti začeli objavljati podatke, ki se nanašajo na respektivne trgovine. Svet je pozval romunski izvozni zavod, naj organizira sojedlovanje gospodarskih ustanov vseh štirih držav in da sestavi praksične pogoje za uvedbo trajnega izvoza balkanskih proizvodov v vse te štiri države. Modalitete o skupni prodaji gotovih balkanskih proizvodov bodo določene v jugoslovanski sekciji. Trgovinski odbor je nato pristopil k obsežni razpravi med štirimi državami Balkanske zveze. Najprej so predložili spomenice s pritožbami izvoznikov, nakar so te spomenice temeljito proučili. Nacionalne sekcije bodo posredovale pri dotičnih oblastvih, da bi te ovire odstranile. Trgovinske in industrijske zbornice vseh štirih držav bodo povabljene, naj imajo svoj sestanek še pred prihodnjim zasedanjem sveta.

Promet. a) Glede plovbe so bila sprejeta poročila pomorskih ekspertov, ki so se sestali v Istanbulu od 27. maja do 3. junija t. l., kakor tudi statuti pomorskega odbora. Sestanek tega odbora je določen za 2. oktober t. l. v Pireju.

b) V zvezi z železniškim sojedlovanjem se je vršila o besedilu pravilnikov in projektov o tarifi za potnike, priljago in blago, ki so že v veljavi med državami Balkanske zveze, obsežna razprava. Meseca januarja 1937 bo sestanek strokovnjakov, da jih sprejmejo. Strokovnjaki bodo obenem sestavili direktno tarifo za potnike in priljago po železnica držav Balkanske zveze.

c) Nacionalne sekcije bodo na tem zasedanju predložile pismeno poročilo o zboljanju železniškega omrežja, ki veže te štiri dežele;

d) ratifikacija letalske konvencije, podpisane v Bukarešti, bo izvedena čimprej;

e) strokovnjaki poštne, brzojavne in telefonskega prometa se sestanejo v Bukarešti 7. oktobra 1937, da znižajo brzojavne in telefonske pristojbine med temi štirimi državami in na ta način izvedejo unifikacijo konvencij, ki obstoje med štirimi državami Balkanske zveze in Male antante.

III. Tujski promet. Stalni tujsko-prometni odbor, ki je bil ustanovljen v Bukarešti, je prvič zasedal. Odbor je sklenil ustanoviti stalne skupne urade za tujsko-prometno propagando v evropskih prestolnicah, objaviti tujsko-prometno brošuro v jeziku vseh teh dežel za druge dežele kakor tudi izdati tromesečni medbalkanski tujsko-prometni bulletin; dalje je sklenil organizirati njihovo statistiko na skupni podlagi, propagando potom razla, propagando po šolah in vseučiliščih. Podpisali so tujsko-prometno konvencijo med Romunijo in Jugoslavijo, toda bilaterale tujsko-prometne konvencije je treba podpisati s skupno konvencijo.

IV. Glede finančnega sodelovanja držav Balkanske zveze so se vsi štirje guvernerji emisijskih bank sporazumeli, da se sestanejo zaradi proučitve načina tega sodelovanja.

Svet je naposled sklenil, naj bo prihodnje zasedanje v Atenah 18. marca 1937.

Kdo je bil Jarošenko

Že drugi od trojice ruskih pilotov prijateljev

Belgrad, 15. julija. m. Vest o letalski ne-reči, ki se je zgodila davi v Spodnji Hrušici, je prispela v Belgrad že v teku dopoldneva. »Pravda« je bila prvi list v prestolici, ki je objavila dolgo poročilo o žalostni katastrofi, ki je vzbudilo splošno zaprepačenje, tembolj, ker je med mrtvimi tudi simpatični »as« (tako so imenovali pokojnega njegov prijatelj Jarošenko, katerega žena živi v Zemunu, kjer ima Jarošenko skromno vilico. V isti ulici poleg njegove vile imata svoji hišici tudi pokojni Nikitin in še živeči njihov prijatelj in pilot Striževski. Prestolica obžaluje vse nesrečne žrtve, posebno pa Jarošenka, ki je bil v Belgradu splošno znan in izredno priljubljen. Jarošenko, Striževski in Nikitin so splošno znana imena. To so pionirji našega civilnega letalstva. Vsi trije so bili nerazdružljivi prijatelji. Ni še dolgo tega, ko je postal Nikitin žrtev svoje službe in že je smrt ugrabila Jarošenka skoraj na istem kraju.

Vsi, ki so poznali pokojnega pilota Jarošenka, izključujejo, da bi do nesreče prišlo po njegovi krivdi. Pok. Jarošenko je bil pilot 22 let in ves čas svojega težkega poklica ni imel niti najmanjše nesreče. Če je med vožnjo opazil kakšno napako na motorju, se je znal vedno pravočasno vrniti nazaj, od kjer je vzletel, ali pa je z vso opreznostjo pristal na zasilnem

terenu. Znan je bil kot eden naših najboljših pilotov za težka civilna letala in so vsi prepričani, da je vzrok nesreče klabo funkcijoniranje motorjev, ker letalo ni bilo več novo, saj je že delj časa opravljalo službo na progi Skoplje-Belgrad, od kjer je bilo svoječasno poslano v Ljubljano na progi Ljubljana-Sušak.

Pokojni Jarošenko je rodom iz Belgoroda v kijevski guberniji. Pred vojno je bil na službi v Cahrtreuxu v Franciji, nato pa v Havru v lovski šoli kot podporočnik. V Franciji ga je zajela tudi revolucija l. 1917, od kjer se je vrnil l. 1918 v Rusijo in sodeloval v armadi Denikina in Vrangla. Pilot je že od l. 1915. leta 1920. je prispel v Jugoslavijo iz Galipolija in je 1921. stopil kot mehanik v letalsko šolo v Novem Sadu. Leta 1923. so ga poslali v Skoplje, l. 1926 pa je bil izbran izmed raznih drugih prosilcev za pilota »Aeroputa«.

Ves čas svojega službovanja se mu ni zgodila niti najmanjša nesreča.

Pokojni Nikitin, ki je postal žrtev svojega poklica pri prvi letalski nesreči v Ljubljani, pa je bil poveljnik ruske eskadre, v kateri je služil tudi pokojni Jarošenko. Jarošenko, ki je bil star 43 let, je opravljal zadnje čase službo na progi Ljubljana-Sušak, kjer se je izmenjeval s pilotom Striževskim. Davi se je poslednjič dvignil s svojim letalom, ki je malo po vzletu pokopalo pod seboj vse potnike.

Domači odmevi

Minister vlade in vojni minister v Kragujevcu

Kragujevac, 15. julija. m. Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović in vojni minister Ljubomir Marić sta si danes ogledala vojnotehnični zavod, kjer ju je pozdravil upravnik zavoda. Nato sta se podala v Grošeno, kjer sta se zanimala za dela pri graditvi velikega vodovoda. Iz Kragujevca se bosta podala v Kruševac, kjer si bosta ogledala vojaški zavod Obiličev, od kod pa bosta obiskala še Kraljevo.

Proti Arnavotoviću in tov.

Belgrad, 15. julija. m. Ob začetku današnjega nadaljevanja razprave pred državnim sodiščem za zaščito države proti atentatorju Arnavotoviću in tovarišem je predsednik senata dr. Ucovič razglasil, da se je odredilo strožje nadzorstvo varnostnih organov v sodni dvorani. Zaradi tega so tudi obtoženci sedaj razdeljeni v dve skupini, tako da sede v prvi Arnavotović, D. Stojadinović in Trbić, drugi štirje pa v drugi klopi. Danes je bila prva zaslišana ga. Anastasijevića, ki je pod prisogo izpovedala, da je v gostilni »Avion« v Rakovici slišala, da je Arnavotović izjavil, da je komunist in da bo ubil predsednika vlade in devet ministrov, nato pa še sebe kot enajstega. Zaslišani so bili potem še Aleksander Aksentijević, Šaluković, pristaniški delavec Blagoje Prvulović, šofer Milorad Zorić, ki je 6. marca vozil Arnavotovića, ekupskiški služitelj Vlada Petrović in Bogoljub Dimitrijević. S tem je bilo končano zasliševanje prič, ki so se odzvale pozivu sodišča. Glede ostalih prič pa je na vprašanje predsednika senata državni tožilec izjavil, da to zasliševanje lahko odpade, ker se je že na podlagi dosedanjih izpovedi zaslišanih ugotovila kazenska pravna odgovornost za vse obtožbene ter si sodišče lahko ustvari točno sliko. Vojislav Vujanac, ki zagovarja Arnavotovića, je stavil za tem deset predlogov, na katere bo sodišče odgovorilo jutri zjutraj, ko se bo ob pol 8 razprava nadaljevala.

Sprejem v državno železničarsko šolo v Belgradu

Belgrad, 15. julija. AA. Razpisuje se sprejem novih učencev v državno prometno železničarsko šolo v Belgradu. Za šolsko leto 1936-37 bo sprejetih v državno prometno železničarsko šolo 60 kandidator, ki izpolnjujejo sledeče pogoje: 1. Biti mora državljani kraljevine Jugoslavije. 2. Končanih mora imeti najmanj sedem razredov gimnazije ali sorodne šole, s pripločljivimi ocenami. 3. Biti mora telesno in duševno zdrav. 4. Ne sme biti mlajši od 18 in ne starejši od 21 let. 5. Imeti mora dovoljenje staršev, da lahko stopi v službo v državnih prometnih ustanovah. 6. Biti mora lepega vedenja.

Učenci se zbirajo po razpisu. Prvenstvo imajo tisti, z odličnimi ocenami. Prijave kol-kovane s 5 Din morajo biti osebno ali s pripločenim pismom dostavljene na oblastno direk-cijo in to najdalje do 1. avgusta 1936, navesti je treba točen naslov in najbližjo železniško

postajo. Priložiti je treba dokumente, njihovi prepisi pa so izključeni. Predložiti je treba potrdilo o državljanstvu, potrdilo o končani srednji šoli, krstni list, odobrenje roditeljev oziroma njihovih namestnikov, ki mora biti potrjeno od pristojnih policij, oblasti, da hoče kandidat stopiti v državno prometno službo. Nprastveno spričevalo, šolsko spričevalo, prijave tistih kandidator, ki ne bodo odgovarjali navedenim pogojem, se ne bodo vzele v pretres. Izbera kandidator bo opravila železniška uprava najdalje do 20. avgusta 1936. Izbrani kandidati se bodo pozvali na zdravniški pregled in sprejemni izpit in v ta namen jim bo pravočasno dostavljena brezplačna vozna karta za prihod. Kandidati, ki bodo odbiti, bodo dobili brezplačne karte za povratek. Sprejeti kandidati bodo poslani upravi državne prometne šole v Belgradu, kjer se bodo šolali v internatu in dobivali 100 Din v gotovini.

Osebnost vesi

Belgrad, 15. jul. m. Postavljena sta: Bogdan Domicelj, uradniški pripravnik ženske bolnišnice, za administrativnega uradnika IX. skup. istotam in Milan Fajdiga, uradniški pripravnik Higijenskega zavoda v Ljubljani, za administrativnega uradnika IX. skup. na tem zavodu.

Belgrad, 15. julija. m. Današnje »Službene Novine« objavljajo odlok finančnega ministrstva o načinu ureditve plačila glede blagovnega poslovanja med našo državo in Italijo, nadalje odlok o ukinitvi gospodarskih in finančnih sankcij proti Italiji ter ukinitve tozadnega odloka ministrskega sveta z dne 22. oktobra 1935 ter 15. novembra 1935.

Belgrad, 15. jul. m. Davi je prišel v Belgrad župan iz Rače ob Savi g. Josip Rozman ter posredoval v raznih občinskih zadevah. Sprejet je bil tudi pri obeh slovenskih ministrih.

Belgrad, 15. jul. m. Po krajšem bivanju v Ankari se je danes vrnil v Belgrad turški poslanik na našem dvoru Ali Hajdar Aktaj.

Belgrad, 15. jul. m. Da bi se pravočasno rešilo vprašanje preskrbe z vodo nekaterih krajev, ki jih je zadela suša, bo o tem vprašanju razpravljal na eni svojih prvih sej gospodarsko-finančni odbor ministrov. Sedaj se zbira vse potrebno gradivo.

Belgrad, 14. julija. m. Vlada je odobrila snimanje prvega jugoslovansko-čehoslovanskega zgodovinskega nacionalnega filma. Dovoljenje je dobil avtor filma Mika Djordjević, kateremu je kot znanemu filmskemu režiserju poverjena režija tega filma. Vsebina filma je vzeta iz dobe svetovne vojne. V njem je prikazana borba za osvobodjenje našega naroda ter borba Čehoslovakov za ustanovitev samostojne države.

Zemunska vremenska napoved za 16. julij: Vedro. Oblačno na severozapadu.

Zagrebska vremenska napoved: Jasno s povečanjem oblakosti.

Dunajska vremenska napoved: deževno vreme že ponoči od zapada, jutri hladno z močnimi zapadnimi vetrovi.

Krvava Španija

Pokolji in poboji po vsej državi

Madrid, 15. julija. b. Vlada je storila izredno ostre ukrepe za ohranitev miru v državi, ker se z vseh strani silijo glasovi, da pripravljajo pristati Sotele masševanje. 150.000 vojakov je v strogi pripravljenosti in se ne smejo ganiti iz vojašnic. Nad 500 znanih fašističnih osebnosti je bilo zaprtih na povelje notranjega ministra, uradi španskih sindikalističnih strokovnih organizacij so bili zapečateni, enako pa tudi vsi klubi fašistov in pa sedež monarhistične stranke »Narodna obnova«. Vlada je pustila nalepiti letake, v katerih grozi z najstrožjimi kaznimi, če bi hotel kdo povzročiti nemire v državi. Zbiranje po ulicah in trgih je prepovedano. Monarhistični list »Epohac«, ki ga je izdajal umorjeni Sotela, ne sme izhajati do nadaljnjega. Monarhistični list »ABC« je zaplenjen, ker je objavil obširno poročilo o umorjenem Soteli, ki pa ni identično z vladnim poročilom. V številnih španskih mestih, zlasti pa v Malagi in La Coruni, kjer so monarhisti zelo močni, je vojaštvo ponoči razsvetljevalo ulice z žarometi ter preprečilo vsako zbiranje opozicionalcev. V Barceloni je policija zasedla uredništvo listov »Noticera« in »La Noche«. Vlada je tudi prepovedala, da bi se umorjeni poslanec Sotela postavil na mrtvaški oder v parlament, ali pa v akademiji znanosti, katere član je bil. Njegov pogreb je bil iz mrtvašnice na pokopališču, kamor pa je kljub temu prišlo nad 15.000 ljudi. Med drugimi je govoril tudi Gil Robles, neustrašni voditelj katoliške ljudske stranke. Gil Robles je v svojem govoru s povzdignjenim glasom dejal, da bo o tem zločinu načel debato v parlamentu in da bo storil vse, da se zločinec pravično kaznuje.

Notranji položaj v Španiji je zelo napet in vse pričakuje, kakšno stališče bodo zavzele desničarske stranke. Monarhisti so sklenili, da ne bodo sodelovali v delu parlamenta, češ, da niso več varni pred levičarji. Računa se, da se bo njihove-mu sklepu pridružila še katoliška ljudska stranka Gila Roblesa.

V raznih madridskih predmestjih je prišlo sredi in danes do hudih spopadov med desničarji in pa med pristaji ljudske fronte. Tri osebe so iz-gubele pri tem življenje, mnogo pa je bilo ranjenih.

Madrid, 15. julija. AA. Havas poroča: Sredi so se v stanovanju Gil Roblesa sestali voditelji agrarne stranke, stranke katalonskih regionalistov in vodja stranke Španska obnova. Posvetovali so se o položaju. Monarhistični poslanci so izjavili, da ne bodo več prišli v parlament, ker njihovo življenje ni več zaščiteno.

V palači parlamenta so morali včeraj popoldne organizirati posebno varnostno službo. V kuloarjih je bilo včeraj mnogo več poslancev, kot pa ob dnevi rednega zasedanja. Na pokopališču Almuden so člani organizacije Španska Falanga preprečili dohod na pokopališče zastopstvu parlamentarne predstava, ki se na ta način ni moglo udeležiti pogreba Calva Sotela.

V delavskih okrajih Sevilje so sredi živahno streljali. Posredovati je morala policija, ki je nato ugotovila, da so tri osebe ubite. Vse kaže, da so te izgrede povzročili fašistični omladinci. Ena priča je potrdila, da so levičarski omladinci bežali.

Nove težave z Dardanelami

Montreux 15. julija c. Danes se je pokazalo, da obstajajo še velike težave glede sporazuma med Anglijo in Rusijo. Vmes se je namreč sedaj nenadoma postavila angleška admiraliteta, ki zahteva, da naj angleška delegacija ne popusti Rusiji.

Dopolodne se je na seji sprejelo poročilo tehničnega odbora, ki ga je podal romunski delegat. Takoj nato se je začela razprava o pogodbi v tretjem čitanju. Večina členov je bila sprejeta brez

debate, vsi kočljiviji členi pa so bili odloženi na popoldansko plenarno sejo.

Popoldanska plenarna seja se je začela ob 17, vendar pa se bo usoda o najbolj spornem členu 16 končala šele ponoči. Ta člen najbolj deli Rusijo od Anglije. Popoldne se izve, da sta ruska in angleška delegacija v zadnjem trenutku dobili nova navodila.

Hodža pri Schuschniggu

V zvezi z avstro-nemškim sporazumom

Rim, 15. julija b. Po poročilih italijanskih listov je predsednik čehoslovavske vlade dr. Hodža včeraj, ko se je mudil na Dunaju, imel klub uradnemu demantiju važen sestanek z avstrijskim zveznim kanclerjem dr. Schuschniggom. Po poročilih italijanskih listov z Dunaja je na tem sestanku predsednik čehoslovavske vlade dr. Hodža zahteval in tudi dobil podrobna poročila o vsebini in ciljih avstrijsko-nemškega sporazuma ter je z dr. Schuschniggom proučil možnost, da pristopi Čehoslovavska k rimskemu protokolu in zagotovi sodelovanje z Italijo, Avstrijo in Madžarsko.

Grčija-Italija

Rim, 15. julija b. V nekem uradnem poročilu iz Aten demantirajo vest, ki so jo priobčili te dni italijanski listi, da bo namreč predsednik grške vlade Metaxas v kratkem prišel v Italijo in napravil uradni obisk šefa italijanske vlade Mussolinija.

Mussolinijev mirovni načrt

London, 15. julija. b. Tudi v britanskem tisku se pojavljajo sedaj vesti, da pripravljajo Mussolini nov mirovni načrt. Sotrudnik »Daily Telegrapha« trdi, da pripravljajo Mussolini za september novo veliko konferenco, ki naj bi se je udeležile Velika

Britanija, Francija, Nemčija, Italija in sovjetska Rusija. Dalje pa tudi Poljska ter Belgija in even-tuelno še države Male zveze. Na tej konferenci naj bi se predvsem obravnavalo sledeče: 1. sporazum o evropskih vprašanjih, ki danes ogrožajo sodelovanje med posameznimi državami; 2. pri-prave za povratek Nemčije v Zvezo narodov v mesecu oktobru; 3. sporazum o vprašanju reforme Zveze narodov.

Dopisnik poudarja, da bi se konferenca imela vršiti pod pokroviteljstvom Zveze narodov, tade ne v Ženevi in tudi ne kot skupščina Zveze narodov, pač pa kot skupna konferenca omenjenih držav edino pod pokroviteljstvom ženevske ustanove.

Iz Avstrije

Dunaj, 15. julija AA. Štefani poroča: Pričakujejo, da bo amnestija narodnih socialistov objavljena 25. julija, to je na dan druge obletnice smrti pokojnega kanclerja Dollfusa. Pomiloščeni bodo tisti narodni socialisti, ki so zagrešili samo politične zločine. Veruje se, da bo pomiloščen tudi bivši minister Rintelen.

Dunaj, 15. julij. c. Avstrijski zvezni svet je danes sprejel zakon, ki pravi, da se v Avstriji ustanovi »časnikarska zbornica«.

Težave Italije v Abesiniji

London, 15. julija. AA. (Havas). Po poročilih, ki so prispela v London, je naletela Italija v Abesiniji na hude težkobe. »Manchester Guardian« priobčuje o tem članek, v katerem pravi med drugim, da so se Italijani za svoje pacifičistično delo prihodnjih mesecev v Abesiniji slabo pripravili. Po odhodu maršala Badoglia je niso bogve kaj storili. Večina potovalni prehodna zaradi deževnega vremena. Italijani dovažajo potrebščine samo po železniški progi Džibuti-Adis Abeba. Pa še to progo neprestano ogrožajo abesinski uporniki. — Kadar je proga prek njena, se vrši promet z bombami. Abesinski uporniki so razdejali že več znanih mostov in ponekod tudi progo samo v večjem obsegu.

Italijanski pohodi v varstvo proge so naleteli na hud odpor upornikov, ki so v četniškem bojevanju zelo spretni.

Gibanje Abesincev se ne vrši po enotnem načrtu ali pod enotnim vodstvom. Posamezne čete delajo po svojem preudarku in na lastno pest. Včasih so te čete prav številne, tako da so tudi med seboj v zvezi.

Lokarnska konferenca bo odložena

London, 15. julija. c. Danes se je vršila običajna seja angleške vlade. Na seji je bil tudi že zunanji minister Eden, ki se je zjutraj vrnil iz dopusa. Pred sejo vlade je bila ožja seja ministrov, katere so se udeležili Baldwin, Eden in Neville Chamberlain. Na tej seji je bilo sprejeto stališče glede lokarnske konference v Bruxellesu.

Popoldne je bila seja vlade. Na tej seji je baje prevladalo stališče, da se naj lokarnska konferenca odloži. Ker pa Anglija ne mara ničesar storiti brez Francije, se bodo te dni začela diplomatska pogajanja s francosko vlado, ki si seer še zmeraj vztraja na tem, da naj se lokarnska konferenca vrši kljub vsemu že 20. do 25. julija. Vse bodoče delo pa se bo naslanjalo samo na tesno sodelovanje in na sporazum med Francijo in Anglijo.

Pariz, 15. julija. b. »Echo de Paris« poroča, da je francoski poslanik v Londonu Corbin dobil nalog, da intervenira pri britanskem zunanjem ministru Edenju še pred današnjo popoldansko sejo angleške vlade, da se lokarnska konferenca na vsak način sestane 22. t. n. v Bruslju brez Nemčije in Italije.

Budimpešta, 15. julija. AA. Tu se vršijo pri-prave za svetovni kongres cigánov, ki naj se vrši v Budimpešti.

Pri Hodžerovcih

Belgrad, 15. julija. m. Zaradi izključitve čla-na izvršilnega odbora Jugoslovanske narodne stranke (Hodžerove), Miloša Dragovića je prišlo med njim in izvršilnim odborom do ostre časopisne polemike. Na zadnjo izjavo, ki jo je dal Dragović časopisom, v kateri je napadal dr. Hodžerov, odgovarja danes član izvršilnega odbora Milutin Božić ter med drugim poudarja, da je Miloš Dragović pri petomajskih volitvah proti sklepu vodstva stranke agitiral za Jevtičevu listo ter tudi za njo glasoval.

Proga št. Janž-Sevnica

Za dni 29. 30. in 31. julija 1936 je razpisala kraljevska banska uprava komisijski obhod v zvezi z razlastitveno razpravo za II. del gornje proge v upravni občini Boštanj v srezu Krškem. Natančnejši podatki o razpisu so razvidni iz tozadnega razglašila v Službenem listu kraljevske banske uprave, ki je tudi nabit na uradni deski imenovane občine, pri kateri morajo udeleženci vpogledati načrte ter razlastitven-pripomočke (AA.)

Zagreb, 15. julija. AA. Ban savske banovine je poletil agrarnopravnemu odseku kralj. banske uprave v Zagrebu s posebnim dovoljenjem samostojnost.